Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Камуністычная Партыя (бальшавікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

ГОД ВЫДАННЯ XXIV
№ 145 (7027)
СУБОТА
21
ЧЭРВЕНЯ
1941 г.
ЦАНА 15 КАП.

Сёння ў нумары:

У Народным Камісарыяце Дзяржаўнага Кантроля Беларускай ССР.
ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ:
А. Егораў — У барацьбе за засваенне тэхналагічнага працэсу.
Вараць сакратароў цахавых партарганізацый.
АРТЫКУЛЫ:
С. Сяргееў — Клопаты аб кармавой базе.
В. Віслоўхаў — Зацікаўленасць у рабоце.
ГАСТРОЛІ МХАТ імені ГОРКАГА У МІНСКУ. Майстэрска пастаўлены спектакль. («Школа злаславія» Р. Шэрыдана). Работа МХАТ над камедыяй. (Гутарка з народным артыстам РСФСР тав. Н. М. Гарчаковым). І. Любан — Улюбёная работа над вобразам. І. Ламберт — Бліскучае перауасабленне. І. Рубінштэйн — Вялікае мастацтва. О. Андроўская — Мая Лэдзі Тізл.
БІБЛІЯГРАФІЯ. Е. Кананенка — Выхаванне дзяцей у сям'і.
ЗА РУБЯЖОМ:
Вайна ў Еўропе, Афрыцы і Азіі.
Вайна ў Кітаі.
Германскі ўрад прапанаваў ЗША адклікаць свае консульствы.
Італьянская нота ЗША.
Да надыходзячага склікання закрытага пасяджэння палаты абшчын.

Рашаючы перыяд торфаздабычы

Развіццю паліўнай прамысловасці ў краіне партыя і ўрад аддаюць выключную ўвагу. Рэсурсы паліва ў нас невычарпальныя. Мы можам здабыць яго столькі, колькі неабходна для поўнага задавальнення патрэб усёй народнай гаспадаркі.

Савецкая Беларусь мае велізарныя запасы высокаякаснага торфу. На сотні тысяч і мільёны гектараў праСціраюцца балотныя масівы, якія тояць у сваіх нетрах мільярды кубаметраў торфу-сырцу.

У паліўным балансе рэспублікі торф займае першаступеннае месца. Ад узорнай работы паліўнай прамысловасці, ад своечасовага выканання плана торфаздабычы ў значнай меры залежыць беспэрабойная работа прамысловасці і электрастанцый, нармальнае забеспячэнне палівам насельніцтва.

Партыяй і ўрадам створаны ўсе ўмовы для паспяховай работы паліўнай прамысловасці. Торфзаводы забяспечаны фрэзернымі, багернымі, скрэпернымі машынамі, гідраўлічнымі насосамі. У іх ёсць дастатковая колькасць трактараў, матавозаў, аўтамашын. Выраслі выдатныя кадры стаханаўцаў, паказваючых узоры соцыялістычных адносін да працы.

Ажыццяўляючы рашэнні XVIII канферэнцыі ВКП(б), передавыя тарфяныя прадпрыемствы БССР—«Лукскае», «Хвойны Масток», «Балбасава»—працуюць без рыўкоў і штурмаўшчыны, раўнамерна, па графіку, з дня ў дзень павышаючы сваю выпрацоўку.

Калектыў завода «Лукскае»—ініцыятар усебеларускага соцыялістычнага спаборніцтва тарфянікаў з чэсцю выконвае ўзятыя на сябе абавязацельствы. Поспехі прадпрыемства з'яўляюцца рэзультатам энергічнай работы яго камандзіраў і ўсяго рабочага калектыва. Кожны начальнік змены, кожны брыгадзір пранікнуты пачуццём адказнасці за работу свайго ўчастка, не пакладаючы рук працуе над няўхільным павышэннем здабычы торфу.

Добрая арганізацыя планава-папераджальнага рамонту, стварэнне для гэтай мэты спецыяльных брыгад з лепшых слесараў і нафаўшчыкаў далі магчымасць поўнасцю ліквідаваць прастоі абсталявання. На кожным участку скрэперы працуюць чотка, безаварыйна.

Добра арганізавана работа на торфзаводзе «Хвойны Масток». Тут брыгады дабіліся высокага каэфіцыента карыснай работы машын. Ні адна мінута рабочага часу не прападае дарма.

Як відаць, «сакрэты» поспехаў перадавых прадпрыемстваў вельмі простыя. Такіх паказальнікаў можа дабіцца кожны тарфяны завод, кожная брыгада; трэба толькі настойліва змагацца за план—штодзённа, штогадзінна. Гэты элементарны абавязак кожнага бальшавіка-гаспадарніка адчуваюць яшчэ не ўсе кіраўнікі торфзаводаў.

Торфзавод «Дукора» з пачатку сезона не выконвае каляндарнага плана. Прастоі абсталявання дасягнулі велізарных памераў. Галоўны механік завода Хрыстаўтаў на працягу двух месяцаў бяздзейнічаў, не прымаў ніякіх мер для наладжання работы гідрапасосаў.

Толькі днямі гэты гора-механік быў звольнен з работы. Чаму-ж да гэтага часу дырэктар завода тав. Пеўны мірыўся з такімі адносінамі, чаму праходзілі міма гэтых з'яў партыйныя і савецкія арганізацыі Рудзенскага раёна, на тэрыторыі якога размешчан завод?

Нічым не апраўдана адставанне торфзавода ім. Даумана. Гэта прадпрыемства мае ўсё неабходнае для выканання плана, за ўвесь час з пачатку работы амаль ні разу не выконвала дзённае заданне. Толькі нядбайнымі адносінамі кіраўнікоў завода да сваіх прамых абавязкаў можна аб'яснікаць той факт, што элеватарныя машыны часта прастойваюць з-за адсутнасці... паліва. Наваколі сотні тон торфу, безліч раскарчаваных пнёў, а для машын на заводзе няма паліва. Дырэктар завода тав. Віхроў не адчувае той вялікай адказнасці, якую ён нясе перад партыяй і краінай за выкананне плана торфаздабычы. Адставанне завода не трывожыць чамусьці і партыйную арганізацыю прадпрыемства.

Ход торфаздабычы па заводах Галоўторфа далёка нездавальняючы. Толькі ў апошнія дні Галоўторф пачаў выконваць сутачны графік. Задача зараз заключаецца ў тым, каб, не аслабляючы тэмпаў, з дня ў дзень павышаць торфаздабычу.

Побач з фарсіраваннем торфаздабычы асноўная ўвага работнікаў мясцовай паліўнай прамысловасці павінна быць прыкавана да сушкі і ўборкі торфу. Урокі мінулага года, калі велізарная маса здабытага торфу асталася на балотах невысушанай, вельмі павучальны.

На заводах Галоўторфа зараз ляжаць непаднятымі яшчэ з рассцілу 58 тыс. тон торфу. Гэта колькасць з кожным днём узрастае. Стварыўшыйся разрыў паміж здабычай і сушкай торфу трэба неадкладна ліквідаваць. Устанавіўшаеся добрае надвор'е гэтаму вельмі спрыяе. Зараз літаральна кожная гадзіна дорага. Кіраўнікі торфзаводаў павінны мабілізаваць усе сілы на хутчэйшую ўборку торфу.

Заслугоўвае ўвагі вопыт торфзавода «Лукскае», дзе змаглі прыцягнуць да сушкі торфу жонак рабочых, служачых, інжынерна-тэхнічных работнікаў, старшых школьнікаў, калгаснікаў суседніх сельгасарцелей.

Актыўную дапамогу ў вырашэнні гэтай задачы павінны аказаць торфзаводам раённыя арганізацыі. Слуцкі райком партыі дапамог торфзаводу «Радзічава» ў арганізаваным наборы рабочых на сушку торфу. Гэта могуць і павінны рабіць партыйныя арганізацыі кожнага раёна.

У агульнарэспубліканскім плане торфаздабычы вялікая ўдзельная вага арцелей промкааперацыі і заводаў мясцовай прамысловасці. Працуюць гэтыя прадпрыемствы вельмі дрэнна. Ні адно з іх не выконвае плана. Партыйныя і савецкія арганізацыі абласцей і раёнаў вельмі мала дапамагаюць ім, не кантралююць іх работу. Многія райкомы КП(б)Б і выканкомы раённых Советаў дэпутатаў працоўных успамінаюць аб торфзаводах толькі тады, калі ў іх узнікае вострая патрэба ў паліве.

Тарфяная прамысловасць рэспублікі ўступіла ў адказнейшы перыяд работы. Трэба паклапаціцца, каб кожны дзень быў скарыстан з максімальнай эфектыўнасцю, каб не было прастояў абсталявання, расхлябанасці ў рабоце.

Святы абавязак гаспадарнікаў партыйных і прафсаюзных работнікаў, усіх тарфянікаў — быстрэй пераадалець адставанне, дабіцца чоткай і злажанай работы па графіку, штосутачнага перавыканання дзяржаўнага задання. Для гэтага трэба шырэй разгарнуць соцыялістычнае спаборніцтва на ўсіх участках, ва ўсіх брыгадах, смялей укараняць стаханаўскія метады работы.

Справа чэсці многатысячнай арміі тарфянікаў Савецкай Беларусі прыкласці ўсе намаганні для выканання і перавыканання плана і поўнасцю забяспечыць нашу соцыялістычную прамысловасць высокаякасным торфам.

20 чэрвеня пачаўся прыём заяў у вышэйшыя навучальныя ўстановы

Ужо ў першы дзень прыёму паступілі тысячы заяў.

Вышэйшыя навучальныя ўстановы сталіцы прымуць 24 тысячы навучэнцаў. Амаль усе, 1.700 чалавек, ... 16 тысяч з іх паступяць у ВНУ і ... у ВНУ Тартускі дзяржаўны універсітэт (Эстонія) прыме 705 новых студэнтаў. У стэпавых завочных аддзяленнях ... мацэматычных факультэтаў.

Медыцынскі факультэт рэарганізуецца ў самастойны інстытут. У Ташкенцкі політэхнічны інстытут будзе прынята 430 чалавек. Пры ім створана вячэрняе аддзяленне з энергетычным факультэтам. ... інстытуты прымуць 280 студэнтаў.

У Алма-Аце пачаўся прыём у новы інстытут замежных моў. Усяго ў 20 ВНУ Казахстана будзе залічана больш 4 тысяч студэнтаў.

(ТАСС).

ТЭЛЕГРАМЫ

Германскі ўрад прапанаваў ЗША адклікаць свае консульствы

БЕРЛІН, 19 чэрвеня. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро паведамляе, што германскі ўрад прапанаваў ураду ЗША адклікаць усіх чыноўнікаў і служачых амерыканскіх консульстваў у Германіі і ў краінах, акупіраваных германскімі войскамі.

Італьянская нота ЗША

РЫМ, 20 чэрвеня. (ТАСС). Агенцтва Стэфані паведамляе, што ўчора італьянскае міністэрства замежных спраў перадала паверанаму ў справах ЗША ноту, у якой італьянскі ўрад просіць урад ЗША не пазней 15 ліпеня адклікаць усіх амерыканскіх консульскіх чыноўнікаў на тэрыторыі Італьянскага каралеўства і на тэрыторыях, знаходзячыхся пад суверэнітэтам Італіі і акупіраваных італьянскімі войскамі. Італія закрывае за сабой права ... «Амерыкен экспрэс кампані» ў Італіі.

Да надыходзячага склікання закрытага пасяджэння палаты абшчын

ЛОНДАН, 19 чэрвеня. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, прэм'ер-міністр Чэрчыль заявіў, што ён хутка склікае закрытае пасяджэнне палаты абшчын ... нахадзецца. Чэрчыль указаў, што гэтае ... пасяджэнне ... публічнае абмеркаванне ... інтарэсаў.

Гастролі МХАТ імені Горкага ў Мінску

Паказ трэцяга спектакля— „Тарцюф" Мальера

З нязменным поспехам праходзяць у сталіцы БССР спектаклі Маскоўскага ордэна Леніна і Працоўнага Чырвонага Сцяга Мастацкага Акадэмічнага тэатра імені Горкага. 20 чэрвеня ў трэці раз была пастаўлена п'еса Р. Шэрыдана «Школа злаславія». Як і ў першыя дні паказу, спектакль прайшоў з выключным поспехам. Мінскі гледачамі.

Сёння, 21 чэрвеня, працоўным сталіцы БССР будзе паказан трэці спектакль— «Тарцюф» французскага драматурга Мальера. Работа над «Тарцюфам» была начата яшчэ пры жыцці К. С. Станіслаўскага. Пастаноўку спектакля ажыццявілі заслужаныя дзеячы мастацтваў М. Н. Кедраў, мастацкае афармленне — П. В. Вільямса. «Тарцюф» з'яўляецца першым мальераўскім спектаклем, пастаўленым у Мастацкім тэатры за гады савецкай улады. Яго прэм'ера адбылася ў снежні 1939 года.

У спектаклі «Тарцюф» занятыя вядучыя артысты РСФСР Л. М. Кораева, В. О. Топаркоў, заслужаныя дзеячы мастацтваў М. Н. Кедраў, заслужаныя артысты РСФСР В. Л. Ершоў, А. А. Гейрот, артысты Т. Е. Міхеева, П. Г. Балабанава, А. М. Комісараў, М. І. Кісляков, Е. В. Калужскі і др.

Ролю Тарцюфа выконвае пастаноўшчык спектакля М. Н. Кедраў. (БЕЛТА).

„Горкаўскія чытанні"

У азнаменаванне пятыгоддзя з дня смерці А. М. Горкага інстытут сусветнай літаратуры Акадэміі навук СССР прызначыў 19 чэрвеня адкрытае навуковае пасяджэнне—«Горкаўскія чытанні». Вечарам быў прачытаны даклад В. А. Бяліка—«Ленін, Сталін, Горкі».

У вялікай Ленінскай горкаўскай спадчыны савецкае літаратуразнаўства ў апошнія гады зрабіла рад каштоўных працэдур. ... чытанні ... з інстытута Маркса—Энгельса—Леніна.

«Горкаўскія чытанні» прадаўжаюцца. Сёння будзе заслуханы даклад «Неапублікаваная проза Горкага», таксама паведамлення аб апошніх даследаваннях савецкіх літаратуразнаўцаў.

(ТАСС).

Новае месцараджэнне каменнага вугалю

Пасля таго як паблізу Ярцэва (Смаленская вобласць) выявілі залежы каменнага вугалю, пачаліся пошукі вугалю і ў суседніх раёнах. Гэтымі днямі была заложана разведачная скважына ў Сафонаўскім раёне. На глыбіні ў 36 з палавінай метраў выяўлен пласт вугалю таўшчынёй у 1,2 метра, на 40-метравай глыбіні — другі пласт таўшчынёй каля двух метраў. Вугаль па якасці лепш ярцэўскага.

81.800 ТОРФАЦАГЛІН ЗА ЗМЕНУ

ЖЛОБІН. Калектыву торфазавода «Лукскае»—ініцыятару усебеларускага спаборніцтва тарфянікаў за паспяховае выкананне плана торфаздабычы прысуджан пераходны чырвоны сцяг Наркамата мясцовай паліўнай прамысловасці БССР. Гэта натхніла тарфянікаў на барацьбу за новыя поспехі. 17 чэрвеня завод выканаў сутачнае заданне па торфаздабычы на 140,7 проц., а 19 чэрвеня — на 144,4 проц. Усе машыны ў гэты дзень далі па паўтары нормы.

Брыгада В. А. Неўмяржыцкага 17 чэрвеня дала 74.620 торфацаглін, 18 чэрвеня — 72.800. 19 чэрвеня гэта брыгада, змяніўшы на машыне № 3 брыгаду тав. Захарава, з якой яна спаборнічае, абавязалася даць у змену не менш 80 тысяч торфацаглін. Сваё абавязацельства яна з чэсцю выканала. Брыгада здабыла за змену 81.800 торфацаглін пры норме 40.000, выканаўшы заданне на 204,6 працэнта.

Поспех брыгады забяспечылі сваёй стаханаўскай работай ... тав. Пацёба, ... тав. Беселеў, слесар тав. Абрамовіч, ... тав. Кісялёў, ... торфу—камсамолец Міхаіл Калясзеў, Нікалай Говар і гр. ... Тарфянікі ... поспехі і на 10 дзень ...

На Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы

З Украіны, Татарыі, Краснадарскага краю, Растоўскай, Гадынскай і іншых абласцей на Усесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку прыехалі групы рэдактараў і супрацоўнікаў краявых, абласных і раённых газет — удзельнікаў выстаўкі. У выніку ўдзелу ... журналістаў.

Экскурсанты ... выстаўкі на ... прэзідыумам ПК саюза работнікаў друку, дзе былі ўручаны ... газет за права ўдзелу на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы. Пераходны чырвоны сцяг ПК саюза і ... друку, які да гэтага часу знаходзіўся ў раённай растоўскай газеты «Молат», ... газеты «Пралетарская праўда».

Сельскагаспадарчыя крэдытныя таварыствы ў Латвіі

Для палепшэння крэдытавання працоўных сялянскіх гаспадарак Савецкая Латвійская ССР у канцы 1940 года пастанавіла рэарганізаваць сельска-гаспадарчыя таварыствы ў сельскагаспадарчыя крэдытныя таварыствы савецкага тыпу. Прыняты статуты, праведзены выбары праўленняў, у іх увайшлі лепшыя сяляне, ... савецкіх устаноў. Зараз у Латвіі створана 328 сельскагаспадарчых крэдытных таварыстваў. Толькі ... 150 тысяч членаў. ... 4 месяцы гэтага года 37 тысячам сялян ... выдана ссуды ў памеры 12.300 тысяч рублёў. Былым беднякам, ... зямельныя надзелы, атрымалі 5.200 тысяч рублёў.

Вечары, лекцыі, выстаўкі, прысвечаныя М. Ю. Лермантаву

Грамадскія арганізацыі прадпрыемстваў, палацы культуры і паркі Масквы ладзяць вялікую падрыхтоўку да стагоддзя з дня смерці вялікага рускага паэта М. Ю. Лермантава. Палац культуры аўтазавода імені Сталіна рыхтуе раённую канферэнцыю чытачоў аб жыцці і творчасці таленавітага паэта. У філіяле дзяржаўнай бібліятэкі імені Леніна пры палацы адкрываецца фотаілюстрываная выстаўка.

28 чэрвеня маскоўскі гарадскі і абласны Дом мастацкай ... на Пушкінскай ... у ... вечар, прысвечаны 100-годдзю з дня смерці Лермантава.

Цэнтральны парк культуры і адпачынку імені Горкага праводзіць з 22 чэрвеня лермантаўскі тыдзень.

Маскоўскі Дом мастацкай самадзейнасці сумесна з паркам праводзіць конкурс на лепшае выкананне твораў Лермантава.

Усесаюзныя шахматна-шашачныя турніры

Пасля пройгрышу ў чацвертым туры Паноў не паў духам і ў пятым туры вельмі ініцыятыўна разыграў дэбют супроць Стольберга. Партыя не была скончана да перарыву, але рэзультат у ёй не выклікае сумнення: занадта вялікая перавага Панова. У гэтай групе ў пятым туры Цюрн выйграў у Шнейдэмана, Грачкін з Рагозіным сыгралі ўнічыю. Дзве партыі адкладзены.

Нарэшце ў чацвертай групе парадаваў і Верасаў. У пятым туры ён выйграў у Каспарана (Шамаеў Верасаў пры даігрыванні, як і трэба было чакаць, прайграў). Гэты тур азнаменаваўся новай сенсацыяй: Ілья Рабіновіч, які па стылю сваёй ігры справядліва прылічваецца да «шахматных дотаў», нечакана аказаўся ўязвімым і прайграў кандыдату ў майстры Ельцову.

Пасля пяці тураў ва ўсіх групах намеціліся прэтэндэнты на тое, каб выйсці ў фінал. У першай групе гэта, перш за ўсё, Паноў, затым Алаторцаў і, бадай, Сіліч. У другой групе лідэрствуе паранейшаму Капасў. Добрыя шансы ў Абрамяна, Бранштэйна і Мікенаса. У трэцяй групе папераддзе Толуш, за ім з прыблізна роўнымі шансамі Кан, Сакольскі, Равінскі і Пятроў. Вельмі пахіснуліся шансы Макагонава, які прайграў Герстэнфельду і зараз мае толькі 50-процантны рэзультат. У чацвертай групе на чале турніра Шамаеў, за ім Дубінін і Рудакоўскі.

У групах шашачнага турніра быў выхадны дзень.

Выканалі поўгадовы план

18 чэрвеня завяршыла сваю шасцімесячную вытворчую праграму мінская абутковая фабрыка ім. Тэльмана. Да канца месяца фабрыка выпусціць звыш плана 30 тыс. пар абутку.

***

Выканала сваё соцыялістычнае абавязацельства мінская шчотачная фабрыка ім. Крупскай. На 18 чэрвеня выпушчана прадукцыі на 7.868 тыс. рублёў—100,3 проц. поўгадовага плана. Першынства ў соцыялістычным спаборніцтве заваяваў каніфольны цэх.

***

Датэрмінова выканан поўгадовы план рэчыцкай запалкавай фабрыкай «Х Кастрычнік».

***

7-тысячны калектыў буйнейшага чулочна-трыкатажнага прадпрыемства Саюза—віцебскай фабрыкі імені КІМ атрымаў новую вытворчую перамогу. 19 чэрвеня фабрыка датэрмінова выканала план першага паўгоддзя па выпуску валавой прадукцыі на 100,1 проц.

Выдатных поспехаў калектыў фабрыкі дабіўся ў выкананні якасных паказальнікаў плана. За прайшоўшыя пяць месяцаў прадпрыемства атрымала звыш планавага прыбытку 550 тыс. руб. Сабекошт прадукцыі зніжан супроць плана на 1,4 проц. З пачатку года зэканомлена 36.000 кілаграмаў трыкатажнага палатна, паўтары тыс. кілаграмаў пражы і многа іншых дапаможных матэрыялаў на суму 913 тыс. рублёў.

Калектыў фабрыкі абавязваецца да канца чэрвеня даць краіне звыш плана дадаткова 3.600 тыс. пар чулочна-насочных вырабаў на суму 3,5 млн. рублёў.

***

ГОМЕЛЬ. Калектыў Гомельскага тлушчакамбіната датэрмінова выканаў поўгадовы план. Да канца паўгоддзя будзе выпушчана дадаткова 700 тон маргарына і 1.000 тон мыла.

***

БЕЛАСТОК. (Кар. «Звязды»). На 14 дзён раней тэрміну Беластоцкая чыгунка завяршыла поўгадовы план перавозак. Значна перавыканан план па роду пагрузкі. Пагрузка лесу выканана на 102,3 проц., дроў — на 139,6 проц., цэмента — на 100 проц. і зярна — на 100,1 процанта.

Брыгада знатнага лесаруба Журыдава датэрмінова выканала гадовы план

ПОЛАЦК. Брыгада знатнага лесаруба Маласітнянскага механізаванага лесапункта Міхаіла Андрэевіча Журыдава датэрмінова выканала гадавы план лесазагатовак. Загатоўлена 12 тысяч кубаметраў драўніны. (БЕЛТА).

Па Мінску і рэспубліцы

НА 128 МІЛЬЁНАЎ РУБЛЁЎ ТАВАРАЎ ШЫРСПАЖЫВУ

У арцелях прамысловай кааперацыі заходніх абласцей БССР праведзена справаздачна-выбарная кампанія. Упершыню падведзены вынікі гаспадарчай работы маладой промкааперацыі гэтых абласцей. Тут ужо налічваецца 439 арцелей, якія еднаюць 17.000 чалавек. У бягучым годзе павінна быць выпушчана тавараў у асноўным шырспажыву больш чым на 128 мільёнаў рублёў.

Многія арцелі асвоілі вытворчасць новых відаў вырабаў з мясцовай сыравіны. Выпрацоўваецца ганчарна-мастацкая і ганчарна-гаспадарчая пасуда. З адыходаў прадпрыемстваў робяцца дарожкі, скураныя гаспадарчыя сумкі, шахматы і шашкі, бляшаная пасуда, дзіцячыя цацкі і т. д. У Баранавічах выпрацоўваюцца хусткі і трыкатажная бялізна. Харчовыя арцелі ў Брэсце, Лідзе наладзілі вытворчасць патакі, віна, клюквенага павідла, пячэння. У вёсцы Краснае Свіслацкага раёна прыступіла да работы арцель па здабычы торфу.

У Брэсцкай вобласці за час справаздачна-выбарнай кампаніі промкааперацыяй арганізаваны тры новыя арцелі, 8 майстэрань, 11 цэхаў.

МІЛЬЁН КНІГ ДЛЯ БІБЛІЯТЭК

За пяць месяцаў гэтага года Упраўленне бібліятэчнымі калектарамі БССР адправіла масавым і школьным бібліятэкам рэспублікі каля мільёна кніг соцыяльна-эканамічнай, навукова-тэхнічнай, сельскагаспадарчай і мастацкай літаратуры на беларускай, рускай, яўрэйскай і польскай мовах.

Цікавы падбор кніг для школьных бібліятэк. Школьная серыя Дзетвыдата мае 35 назваў — «Валодзя Ульянаў» Вераценнікава, «У баях і паходах» Гарадавікова, «Маці» Горкага, «Аповесці Белкіна» Пушкіна, «Жыццё жывёл» Брэма, і іншыя.

ФЕРМЫ ЛІСІЦ У КАЛГАСАХ

ЦЕРАХОЎКА. (Кар. «Звязды»). У пачатку гэтага года ў трох калгасах раёна імені Варашылава, «Ударнік» і «Рух наперад» былі арганізаваны фермы серабрыста-чорных лісіц. На фермах атрыман першы прыплод. Асабліва добры прыплод на ферме калгаса імені Варашылава, дзе 4 самкі прывялі 18 лісянят.

Многа ранняй гароднiны дасць сёлета для працоўных Мінска калгас «Свабода», Мінскага раёна. На здымку: на пярэднім плане (злева направа): калгасніцы Я. Хміleўская і О. Лагуновіч збіраюць гуркі.

Фото М. Шэрмана.

АДПАЧЫНАК РАБОТНІКАЎ СПАЖЫВЕЦКАЙ КААПЕРАЦЫІ

2.300 работнікаў сельскіх крам, пякарань і сталовых спажывецкай кааперацыі БССР паедуць у бягучым годзе ў дамы адпачынку, санаторыі і на курорты Каўказа, Крыма. На правядзенне аздараўленчай кампаніі будзе выдаткавана звыш мільёна рублёў.

ПЛЮШ ДЛЯ ВЯЛІКАГА ТЭАТРА

БЕЛАСТОК. Плюшавая фабрыка прыступіла да вырабу спецыяльнага цісненага плюшу «Цiфцік» для Дзяржаўнага ордэна Леніна Вялікага акадэмічнага тэатра Саюза ССР. На выраб гэтага плюшу ўзята выключна моцная воўна казы ангорскай пароды.

Новы матэрыял пойдзе на абіўку мэблі глядзельнай залы. Па сваёй якасці і знешняй аддзелцы фабрычны плюш не ўступіць ручному, праслужыўшаму больш 50 год. Заказ тэатра на 2.500 метраў плюшу «Цiфцік» беластоцкія тэкстыльшчыкі ўзяліся выканаць да 15 жніўня.

(БЕЛТА).

КУРСЫ ВІНАГРАДАРАЎ

ХОЙНІКІ. Пры райземаддзеле пачалі працаваць 20-дзённыя курсы вінаградараў. На курсах займаецца 17 садаводаў Хойніцкага, Брагінскага, Камарынскага, Нараўлянскага і іншых раёнаў Палесся. Курсанты вывучаюць агратэхніку і метады работы мічурынцаў па вырошчванню вінаграду. Садавод калгаса «Прагрэс», Нараўлянскага раёна, тав. Мароз расказаў аб сваім вопыце вырошчвання персікаў.

У гэтую вясну ў калгасах Хойніцкага раёна пасаджана 6.500 саджанцаў вінаграду; каля 2 тысяч саджанцаў пасадзілі калгаснікі на сваіх прысядзібных участках. Для асенняй пасадкі заказана яшчэ 10 тысяч саджанцаў вінаграду.

Усімі работамі кіруе агроном-мічурынец тав. Пінчук — удзельнік Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1940 і 1941 гг.

(БЕЛТА).

КРЭДЫТ РАБОЧЫМ СОЎГАСАЎ

Белсельгасбанк выдзеліў 240 тыс. рублёў на выдачу крэдыта рабочым і спецыялістам соўгасаў БССР на індывідуальнае жыллёвае будаўніцтва. Кожны забудоўшчык атрымае 7 тысяч рублёў, прычым 25 проц. гэтай сумы выдаецца дзяржавай у выглядзе безвазвратнай ссуды.

Партыйнае жыццё

У барацьбе за захаванне тэхналагічнага працэса

Жлобінскі вузел — развязка на Беларускай чыгунцы. Доўгі час ён працаваў незадавальняюча.

Адной з асноўных прычын дрэнной работы было невыкананне тэхналагічнага працэса. [illegible]

Рашэнні XVIII канферэнцыі ВКП(б) прымусілі нас зусім іншым паглядзець на тэхналагічны працэс. [illegible]

[illegible]

А. ЕГОРАЎ, сакратар партбюро станцыі Жлобін.

Нарада сакратароў цэхавых партарганізацый

Мінскі гарком КП(б)Б правёў нараду сакратароў цэхавых партарганізацый горада. На нарадзе прысутнічалі 65 чалавек.

З дакладамі аб рабоце цэхавых партарганізацый выступілі сакратары бюро партарганізацый фабрыкі «Кастрычнік» т. Назарэнка і друкарні імені Сталіна т. Грышпунт. Яны расказалі аб першых кроках перабудовы работы цэхавых партарганізацый на аснове рашэнняў XVIII партканферэнцыі.

На фабрыцы «Кастрычнік» праведзена рэарганізацыя цэхавых партарганізацый. Замест іх створаны партгрупы па зменах і на асобных участках. Такая рэарганізацыя спрыяла карэннаму паляпшэнню работы партгруп, наблізіла іх да вытворчасці.

Сакратар партгрупы друкарскага цэха друкарні імені Сталіна т. Альтман [illegible] рабочым, якія не выконваюць норму выпрацоўкі.

— Пасля справаздачна-выбарнага схода, — гаварыў сакратар партарганізацыі дрэваапрацоўчага цэха радыёзавода т. Багвінік, — мы павялі барацьбу за роўную, рытмічную работу цэха. Дабіліся, што кожны комуніст не толькі сам чотка выконвае сутачны графік, але і ўплывае на ўсіх рабочых, якія працуюць разам з ім. Цэх пакончыў са штурмаўшчынай, зараз працуе роўна, штодзённа выконвае сутачны графік.

У канцы нарады выступіў загадчык оргінструктарскага аддзела гаркома КП(б)Б т. Азірскі.

Лепшыя прадзільшчыцы-стаханаўкі 2-га Беластоцкага тэкстыльнага камбіната С. Бакст (злева) і Д. Юдзіцкая, якія выконваюць норму на 130—140 проц. Фото А. Сапіра. (БЕЛТА).

Машыны выкарыстоўваюцца не на поўную магутнасць

АСІПОВІЧЫ. (Спец. кар. «Звязды»). [illegible]

[illegible] плану ў чэрвені павінна быць высушана і заштабелявана 75 тысяч тон торфу. На справе-ж і дзесятая частка задання не выканана.

У торфарцелях

[illegible]

Неабходна прыкласці ўсе намаганні, каб ліквідаваць прарыў і забяспечыць поўнае выкананне плана кожнай арцеллю.

Л. ЛЕФ.

У Народным Камісарыяце Дзяржаўнага Кантролю Беларускай ССР

I.

Народны Камісарыят Дзяржаўнага Кантролю Беларускай ССР правёў праверку фінансава-гаспадарчай дзейнасці Галоўжылкомунснаба Наркамата комунальнай гаспадаркі БССР, а таксама яго гаспадарчых баз, Крупскага і Ратміравіцкага лесаўчасткаў. [illegible]

План лесазагатовак па Галоўжылкомунснабу ў 1940 годзе быў выкананы толькі на 21 проц. Начальнік Галоўжылкомунснаба Арцюхоў І. С. парушыў пастанову СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 15 верасня 1938 г. [illegible] на асобных загатоўчых аперацыях. Так, напрыклад, за загатоўку кубаметра лесу выплачвалася ў сярэднім 3 р. 39 к. замест устаноўленай найвышэйшай расцэнкі 1 р. 39 кап.

На працягу 1940 года і студзеня — лютага 1941 года Арцюховым І. С. выдаткавана на ўтрыманне звышштатных адзінак — 8.939 р. 59 к. і незаконна выплачана работнікам Главка 3.968 р. 14 кап. за работы, уваходзячыя ў круг іх прамых абавязкаў. Галоўны бухгалтар Галоўжылкомунснаба **Шыдлоўскі Н. К.** безагаворачна афармляў незаконныя распараджэнні Арцюхова І. С. аб выплатах зарплаты супрацоўнікам звыш зацверджаных акладаў. Больш таго, асабіста Шыдлоўскі Н. К. атрымаў 600 рублёў «за наладжванне ўліку» і 75 руб. «за складанне ўзораў пячатак».

Па дырэктарскаму фонду дапушчан перарасход на 6.500 руб. Сродкі з фонда дырэктара расходаваліся няправільна, у асноўным яны былі скарыстаны на прэміі і дапамогі кіруючым работнікам Галоўжылкомунснаба, прычым Арцюхоў І. С. асабіста атрымаў 4.100 руб.

Справаздачы аб расходаванні падсправаздачных сум прадстаўляліся нясвоечасова. Астаткі падсправаздачных сум здаваліся ў касу са значным спазненнем. З атрыманых Арцюховым І. С. у кастрычніку і лістападзе месяцах 1939 года 31.310 руб. астатак невыдаткаваных сродкаў у суме 13.376 руб. быў унесен ім у касу наяўнымі толькі ў лютым месяцы 1940 года.

Работнікі Галоўжылкомунснаба незаконна адпусцілі розным арганізацыям і прыватным асобам фандзіруемых і планіруемых матэрыялаў на суму 146.400 рублёў. Начальніку экспедыцыйнай канторы станцыі Мінск—Сафроненка было адпушчана 20 куб. метраў круглага лесу па падложнаму рахунку і 200 кол гонта; старшыні шавецкай арцелі «Свабода» **Мацу** адпушчана 92 метры мануфактуры, 200 кгр. цэмента, 6 кгр. аліфы, 3 кгр. бяліл і 4 касцюмы для асабістых патрэб.

Канцэнтрыраваныя кармы, прызначаныя для стымулявання лесазагатовак, разбазарваліся. Па распараджэнню Арцюхова І. С. было адпушчана работнікам Галоўжылкомунснаба 6.299 кгр. канцэнтрыраваных кармоў. Апрача таго, з дазволу Арцюхова І. С. работнікам Галоўжылкомунснаба і Наркамата комунальнай гаспадаркі БССР было прадана па заніжанай цане 682 р/м. дроў, чым нанесены страты дзяржаве на суму 13.845 руб. Асабіста Арцюхоў І. С. атрымаў 543 кгр. канцэнтрыраваных кармоў, 27 р/м дроў і 40 метраў мануфактуры.

Праараб Ратміравіцкага лесаўчастка Галоўжылкомунснаба **Кабановіч В. Ф.** прысвоіў 8.575 кгр. канцэнтрыраваных кармоў, прызначаных для лесазагатовак, прадаваў кармы прыватным асобам. Рэвізіяй таксама ўстаноўлена, што па двух падложных распісках Кабановіч В. Ф. атрымаў у Галоўжылкомунснабе 1.745 руб. Нястача лесаматэрыялаў, фуража і промтавараў, якая лічыцца за Кабановічам В. Ф., складае 15.598 рублёў.

Старшы бухгалтар лесазагатовак Галоўжылкомунснаба **Прохарчык В. С.** [illegible]

Дырэктар мінскай цэнтральнай базы Галоўжылкомунснаба **Нісенбаум І. М.** [illegible] тэрныя. На базе мела месца растранжырванне тавара-матэрыяльных каштоўнасцей.

Нісенбаум І. М. парушыў пастанову Эканомсовета пры СНК СССР ад 2 чэрвеня 1940 года за № 462 «Аб адзіных нормах выпрацоўкі і аплаты працы на пагрузачна-разгрузачных работах».

На базе глыбока парушалася фінансавая дысцыпліна. За 1940 год дапушчаны значныя перарасходы па фонду заработнай платы, адміністратыўна-ўпраўленчых расходах і па фонду дырэктара.

У былога загадчыка склада Белжылснаба (зараз намеснік дырэктара цэнтральнай базы Галоўжылкомунснаба) **Курапата Н. П.** пры перадачы склада была выяўлена нястача тавараў. Ім-жа дапушчан на мінскай цэнтральнай базе значны перапал гаручага.

У сувязі з выяўленымі рэвізіяй фактамі, Народны Камісар Дзяржаўнага Кантролю Беларускай ССР тав. Валошын адхіліў ад займаемых пасад і прыцягнуў да судовай адказнасці Начальніка Галоўжылкомунснаба Наркамата комунальнай гаспадаркі БССР **Арцюхова І. С.**, праараба Ратміравіцкага лесаўчастка Галоўжылкомунснаба **Кабановіча В. Ф.**, старшага бухгалтара па лесазагатоўках Галоўжылкомунснаба **Прохарчыка В. С.** Дырэктару цэнтральнай базы Галоўжылкомунснаба **Нісенбауму І. М.** аб'яўлена вымова і зроблена налічэнне ў суме 1.916 руб. 55 кап. Нам. дырэктара цэнтральнай базы Галоўжылкомунснаба **Курапата Н. П.** абвешчана вымова і зроблена налічэнне ў суме 1.567 руб. 90 кап. Галоўнаму бухгалтару Галоўжылкомунснаба **Шыдлоўскаму Н. К.** абвешчана вымова і зроблена налічэнне ў суме 675 рублёў.

* *
*

Народнаму камісару комунальнай гаспадаркі БССР тав. Забела прапанавана ўмацаваць апарат Галоўжылкомунснаба; спагнаць з работнікаў Галоўжылкомунснаба і Наркамата комунальнай гаспадаркі БССР фактычны кошт адпушчаных ім дроў; прыцягнуць да адказнасці рад асоб, вінаватых у разбазарванні тавара-матэрыяльных каштоўнасцей і скарыстанні службовага становішча ў карыслівых мэтах.

II.

Народны Камісарыят Дзяржаўнага Кантролю Беларускай ССР праверыў расход гаручага ў Барысаўскім леспрамгасе Наркамлеса Беларускай ССР. Праверкай устаноўлена, што былы начальнік аўтабазы Барысаўскага леспрамгаса **Плаўнік З. М.** дапусціў перарасход аўтабензіна ў I квартале 1941 года ў колькасці 13.347 кгр. або на 151 проц. звыш норм, устаноўленых пастановай Эканомсовета пры СНК Саюза ССР ад 18 лістапада 1940 г. № 1834.

У загадчыка нафтасклада Барысаўскага леспрамгаса **Кагана А. З.** пры праверцы склада выяўлена нястача 8.207 кгр. аўтабензіна і 401 кгр. лігроіна. У нафтасховах выяўлена вада, змешаная з гаручым у колькасці каля 4,5 тоны. У дакументах на водпуск шоферам бензіна, пасля яго выдачы Каган А. З. павялічваў колькасць шляхам выпраўленняў і дапісванняў лічбаў.

Дырэктар леспрамгаса **Кац Л. І.** не прыняў мер да недапушчэння перарасходаў аўтабензіна па грузавому аўтапарку і не спагнаў з вадзіцеля аўтамашыны кошт перарасходаванага гаручага.

Старшы бухгалтар аўтабазы **Сокалаў Ю. Ф.** не арганізаваў кантролю за расходам гаручага, праводзіў спісанне яго без распісак шофераў на заправачных ведамасцях. Сокалаў Ю. Ф. беспераішкодна спісваў перарасход гаручага на затраты леспрамгаса, чым парушыў пастанову СНК Саюза ССР ад 29 верасня 1932 г. «Аб правах і абавязках галоўных і старшых бухгалтараў ва ўстановах і гаспадарчых арганізацыях абагуленага сектара».

У сувязі з выяўленымі праверкай фактамі Народны Камісар Дзяржаўнага Кантролю Беларускай ССР прыцягнуў да судовай адказнасці былога начальніка аўтабазы Барысаўскага леспрамгаса **Плаўніка З. М.**; адхіліў ад займаемай пасады і прыцягнуў да судовай адказнасці загадчыка нафтасклада Барысаўскага леспрамгаса **Кагана А. З.** Дырэктару Барысаўскага леспрамгаса **Кацу Л. І.** аб'яўлена строгая вымова і зроблена налічэнне ў суме 2.400 рублёў. Старшаму бухгалтару аўтабазы **Сокалаву Ю. Ф.** аб'яўлена вымова і зроблена налічэнне ў суме 1000 рублёў.

Народнаму Камісару лясной прамысловасці БССР т. Лахтанаву Г. С. прапанавана распрацаваць мерапрыемствы па скарачэнню расходавання гаручага ў 1941 годзе; прывесці ў парадак аўтапарк леспрамгаса і забяспечыць яго заправачным і вымяральным інвентаром; забяспечыць правільны ўлік работы аўтапарка і ўстанавіць кантроль за расходаваннем гаручага.

(БЕЛТА).

Бібліяграфія

ВЫХАВАННЕ ДЗЯЦЕЙ У СЯМ'І

Аўтарамі кнігі «Выхаванне дзяцей у сям'і»[1]) з'яўляюцца педагогі і бацькі. Наіўна, зразумела, думаць, што, прачытаўшы кнігу, бацькі, у якіх узнікае мноства пытанняў, звязаных з выхаваннем іх дзяцей, атрымаюць вычарпальныя адказы на ўсе гэтыя пытанні. Але кніга, безумоўна, у многім ім дапаможа і, галоўнае, прымусіць прызадумацца: ці ўсё я раблю, што ў маіх сілах, для таго, каб мой Коля або мая Таня выраслі здаровымі, моцнымі, чэснымі, ідэйнымі людзьмі?

Складзена кніга па добра прадуманаму плану. Пытанні фізічнага, разумовага, маральнага, эстэтычнага, працоўнага выхавання — ўсё гэта знаходзіць разнастайнае асвятленне ў кнізе. Улічваюцца і ўзрост дзяцей, і характар іх, і асаблівасці псіхічнай прыроды, і ўмовы асяроддзя, у якім жыве і развіваецца дзіця. Прыводзіцца многа жыццёвых і прытым тыповых прыкладаў, а яны часта бываюць больш пераканаўчымі і ясней усякіх слоў.

Раскрыем раздзел аб выхаванні волі і характару дзяцей. Сярод іншых там вельмі дарэчы скарыстан і такі прыклад:

«У адной сям'і былі два сыны: малодшы — выдатнік вучобы, заўсёды акуратна апрануты, далікатны і ветлівы; старэйшы вучыўся дрэнна, заўсёды быў хмурны, любіў злосна пажартаваць. Настаўніца, пабываўшы ў гэтых вучняў дома, убачыла, што маці лічыла старэйшага сына безнадзейным, не бачыла ў ім ніякіх добрых рысаў. Настаўніца пераканала маці, што трэба інакш глядзець на дзяцей і змяніць да іх адносіны: малодшага менш ласкаць пры браце, не ставіць яго заўсёды ў прыклад, а да старэйшага быць больш уважлівай, старацца знайсці ў яго і добрыя бакі».

Відавочна, настаўніца здолела зрабіць уплыў на маці і пераканаць яе. Рэзультат?

«К канцу чвэрці старэйшы хлопчык стаў выпраўляцца, хмурнасць і замкнёнасць прапалі, злыя забавы больш не паўтараліся. Дома ён таксама змяніўся к лепшаму. Стаў больш ветлівым і адкрытым».

Характар дзіцяці і будучыя яго погляды ў пэўнай меры складаюцца ўжо ў самым раннім узросце. Хочуць гэтага бацькі або не хочуць, свядома або несвядома, але яны прывіваюць дзіцяці тыя ці іншыя рысы ўжо самым фактам пастаяннай сувязі з дзіцем ва ўмовах сям'і, размовамі ў яго прысутнасці, дзеяннямі, якія робяцца на яго вачах, усімі паступкамі і ўсім сваім парадкам жыцця. На радзе прыкладаў у кнізе паказваецца, як адбываецца гэты ўплыў на дзяцей. І іменна ў тых сем'ях выхаваўчыя намаганні даюць найлепшы вынік, дзе самі бацькі з'яўляюцца жывым узорам патрыятызма, чэснасці, праўдзівасці, працавітасці, патрабавальнасці да сябе, найглыбейшай адданасці радзіме, — адным словам, жывымі носьбітамі тых якасцей, якія павінны прывівацца совецкім дзецям. У гэтых адносінах вельмі павучальны і з вялікай цікавасцю чытаюцца ў другой частцы кнігі артыкулы, паказваючыя вопыт сямейнага выхавання.

Бацькоўскі аўтарытэт — пачатак усіх пачаткаў, самая карэнная ўмова паспяховага выхавання. Аўтарытэт бацькоў павінен быць аўтарытэтам іх асабістых дастоінстваў, а не проста бацькоўскага права або сілы, а тым больш насілля.

Вельмі добра, што ў кнігу ўключан спецыяльны раздзел аб антырэлігійным выхаванні. Ён пацвярджае, што вельмі памыляюцца тыя бацькі, якія беспаклапотна адносяцца да пытання аб антырэлігійным выхаванні.

«Калі мы самі бязбожнікі, дык у чым-жа справа? І дзіця будзе такім-жа. Непакоіцца тут няма аб чым». Такое развважанне няправільна. Крыніцы рэлігійнага ўплыву не заўсёды ясны бацькам. Пачынаюцца яны часта з нявінных на першы погляд рэчаў. Вось прыклад: «Расплакалася чагосьці дзіця, і маці або бабка, не ведаючы, чым яго суняць, пачынаюць палохаць: «Ці змоўкнеш ты! Вось паклічу дамавога, ён цябе схопіць...» Разгулялася дзіця, не ўтрымаеш яго, — і зноў прыбягаюць да страху: «Ці перастанеш ты, нарэшце? Вось пачакай, прыйдзе ноч, я цябе ведзьме аддам...»

Аўтар справядліва гаворыць з гэтага повада: «Людзям і ў галаву не прыходзіць, што, дасягаючы гэтак сваёй мінутнай мэты, прымушаючы дзіця спыніць плач або перастаць дурэць і т. д., яны адначасова прывіваюць яму шкодныя забабоны».

Раздзел аб досугу школьніка ў сям'і з першых-жа радкоў б'е трывогу з повада недапушчальнай безнагляднасці дзяцей у свабодны ад школы час: «Запытайце любога з бацькоў, што робіць іх дзіця ў свабодны ад школы час, і часцей за ўсё вы атрымаеце адказ: «Ва двары з рэбятамі гуляе», «Ходзіць да таварышоў», «Чытае, урокі рыхтуе». Часам бацькі чыстасардэчна гавораць: «А хто іх ведае, няма калі за імі глядзець, то на рабоце, то па гаспадарцы заняты, рады, што пад нагамі не блытаюцца».

Рэзультат часам аказваецца вельмі плачэўным. Вось што здарылася, напрыклад, з Лідай К. Гэта дзяўчынка, звычайна жывая, вясёлая, актыўная, стала непазнавальнай, калі перайшла ў 9-ы клас. Яна нават пакінула наведваць любімы драматычны гурток. Пахудзела, пабляднела, стала вялай, пасіўнай. Неяк Ліда прыйшла ў Дом культуры; валасы яе былі афарбаваны ў саламяна-жоўты колер, уся яна была нейкая ўз'ярошаная. Пытаем: «Ну, як жывеш, як вучышся?» «Вучуся нічога, жыву вельмі весела, кожны вечар збіраемся кампаніяй, танцуем заходнія танцы пад патэфон да 3—4 гадзін ночы». «А як мама на гэта глядзіць?» «Ну, што мама, я ўжо дасталкова дарослая, маю пашпарт».

Іншыя бацькі наогул абмяжоўваюць круг сваіх клопатаў і трывог пытаннем аб паспяховасці і аб паводзінах у школе («па дысцыпліне — выдатна, чаго-ж хвалявацца?»). Арганізацыяй-жа досуга дзяцей і кантролем яго далёка не ўсе бацькі займаюцца. Нельга-ж, на самой справе, лічыць «арганізацыяй досуга» выдачу грошай на білет у кіно. Кіно — рэч выдатная, але бяда ў тым, што «бацькі часта абмяжоўваюцца сістэматычнай выдачай своеасаблівага кінападатку дзецям і на гэтым лічаць сваю місію закончанай, а дзеці без разбору ідуць на ўсе карціны, якія паяўляюцца на экране».

Шкодна і другая крайнасць: сістэма ўсялякіх абмежаванняў і забарон. «Для старэйшых рэбят цікавымі забавамі з'яўляюцца вечарынкі, балы, танцы. Іншыя бацькі думаюць, што, не пускаючы сваіх дзяцей на вечарынкі, яны агараджаюць іх ад дрэннага ўплыву. Гэта — няверна. Яны толькі аслабляюць сваіх рэбят. Між тым добра арганізаваная вечарынка ніякай шкоды дзецям не прынясе». Агульнай і безумоўнай забаронай можна толькі штурхнуць на шлях скрытых ад бацькоў вечарынак, дзе небяспека шкодных уплываў узрастае ў многа разоў.

Некаторыя бацькі рады-б праявіць ініцыятыву для арганізацыі досуга дзяцей, ды не ведаюць, як узяцца за справу, не ўмеюць прыстасаваць формы досуга да мяняючагася ўзросту. Па гэтых пытаннях кніга дае рад канкрэтных указанняў і парад.

З карысцю і цікавасцю прачытаюць бацькі артыкул аб працоўным выхаванні дзяцей, у асаблівасці расказы аб гэтым самых бацькоў.

Тып пяшчотнага, беларучкі, лянівага і капрызнага эгаіста, гразнулі, абрысаван у кнізе з той рэзкасцю, якая ўпаўне апраўдана. На многіх прыкладах паказана, як можна і як трэба ажыццяўляць працоўнае выхаванне ў сям'і, накіроўваючае к гарманічнаму развіццю фізічных і разумовых сіл дзіцяці і тых ідэйных якасцей, якія павінны быць уласцівы школьнікам Совецкай краіны, дзецям совецкай, сталінскай эпохі. У працоўным выхаванні не павінна быць нічога падуманага, парачытага, штучна прыўнесімага ў быт дзіцяці. Правільна ўказваецца ў кнізе, што «у кожнай совецкай сям'і, ці то сям'я рабочага, калгасніка, інтэлігента, павінна панаваць працоўная атмасфера».

Асноўная частка кнігі заканчваецца раздзелам «Арганізацыя бацькоўскай грамадскасці ў школе і ў дамах». Ён заслугоўвае асаблівай увагі чытачоў.

Многія маці і бацькі не падазраваюць, якую каштоўную дапамогу яны маглі-б аказаць школе, удзяляючы ёй хоць невялікую частку свайго досуга. Бацькі самі павінны быць у гэтым кроўна зацікаўлены: не могуць-жа яны абыякава адносіцца да таго, як вучацца, жывуць і выхоўваюцца ў сваіх сем'ях іншыя дзеці, у акружэнні якіх расце іх дачка або сын. У кнізе расказваецца, як дзякуючы бацькоўскаму актыву ўдаецца выправіць школьнікаў, якія па тых ці іншых прычынах трапілі на хісткі шлях, выбіліся з-пад уплыву школы або сям'і, закінулі вучобу і агідна трымаюць сябе, разлагаючы і некаторых таварышоў. Паведамляюцца і іншыя прыклады, паказваючыя, як пры дапамозе бацькоў удаецца выдатна арганізаваць пазакласную работу ў дварах дамоў, у асобных сем'ях і нават у школе ў гадзіны досуга.

Сярод бацькоў і мацярэй школьнікаў ёсць многа выдатных работнікаў і майстраў той ці іншай галіны тэхнікі, мастацтва, навукі, рамяства, літаратуры, людзей з вялікім сэрцам і гарачай любоўю да дзяцей. Будучы энергічнымі грамадскімі работнікамі ў сябе на рабоце, яны, аднак, не задумваюцца над тым, якую вялікую карысць яны прынеслі-б справе выхавання дзяцей, калі-б кожны з іх аддаваў хаця-б некалькі гадзін у месяц той благароднейшай справе, якая кладзецца на бацькоўскія камітэты.

ЕЛЕНА КАНАНЕНКА.

[1]) «Выхаванне дзяцей у сям'і». Пад рэдакцыяй М. В. Сарычавай. Вучпедгіз. Масква. 1941. 272 стар. 4 руб. 25 кап.

КЛОПАТЫ АБ КАРМАВОЙ БАЗЕ

Апошнім зімою на адрас калгаса імені АДПУ прышоў пакет з сургучнымі пячаткамі. Старшыня калгаса губляўся ў здагадках — аб чым гэта? Ён таропка распячатаў пакет і дастаў друкаваны аркуш, у якім значылася:

«Народны Камісарыят Земляробства Саюза ССР і Галоўны Камітэт Усесаюзнай сельскагаспадарчай Выстаўкі віншуюць Вас з узнагародай — прысуджэннем дыплома за дасягненні ў галіне сельскай гаспадаркі.

Упэўнены, што Вы і ў далейшым будзеце служыць прыкладам у справе ўзорнай, бальшавіцкай арганізацыі сацыялістычнай сельскагаспадарчай вытворчасці...»

Гэта было паведамленне аб прысуджэнні калгасу дыплома першай ступені за дасягненні трох апошніх год.

Дасягненні калгаса як у галіне паляводства, так і ў галіне жывёлагадоўлі сапраўды вялікія. Калгасныя фермы выраслі і ўмацаваліся. Усе яны поўнасцю ўкамплектаваны малочным пагалоўем, племяннымі вытворнікамі. На адной толькі малочна-таварнай ферме 214 галоў буйнай рагатай жывёлы, з іх 102 дойныя каровы. Сярэдні ўдой на кожную карову за апошнія тры годы дасягнуў 1.623 літраў малака.

Апрача таго, у калгасе ёсць буйная свінагадоўчая і аўцагадоўчая фермы. Яны таксама развіліся і ўмацаваліся, пачалі прыносіць калгасу значныя даходы. У 1940 г. ад адной толькі жывёлагадоўлі калгас атрымаў больш чым 170 тыс. рублёў чыстага прыбытку.

Работнікі ферм, кіраўнікі калгаса і ўсе калгаснікі добра разумеюць, што даходнасць жывёлагадоўчых ферм цалкам залежыць ад клопатаў аб іх. Таму калгаснікі не шкадуюць на гэта сродкаў, часу і сіл. Толькі за апошнія годы яны пабудавалі новы кароўнік на 100 галоў, куратнік, будынкі будучай лісафермы, а зараз будуюць свінарнік на 120 галоў.

У цэнтры ўвагі калгаснікаў стаяць клопаты аб кармах, аб моцнай кармавой базе для растучай жывёлагадоўлі. І ў гэтай галіне тут ёсць чаму павучыцца, ёсць чаму пазайздросціць.

У калгасе было не больш сотні гектараў сухадольных сенажацей, якія не забяспечвалі патрэбнасці ферм у грубых кармах. Становішча здавалася зусім бесперспектыўным. Але калгаснікі знайшлі выхад. Яны асушылі і залужылі больш 40 гектараў забалочаных зямель, палепшылі натуральныя сенажаці, і становішча змянілася. Грубых кармоў пачалі збіраць нават больш, чым патрабуецца для ферм.

Але не толькі такім метадам вырашаецца праблема кармоў. Тут старанна ўзяліся і за пашырэнне пасеваў розных кармавых культур. І ўжо сёлета на палях калгаса растуць на корм жывёле 48 гектараў аўса, 87 гектараў канюшыны першага і другога года, 12 гектараў кармавых коранеплодаў і 10 гектараў вікі на сена. Гэта апрача таго, што будзе атрымана са 155 гектараў сенажацей і 300—350 тон сіласу, на які калгаснікі скарыстоўваюць бульбоўнік, капуснае лісце, бацвінне, атаву і рознае пустазелле.

Так, канкрэтнымі справамі адказваюць калгаснікі на пастанову СНК СССР аб мерах па павелічэнню кармоў для жывёлагадоўлі ў калгасах. Ажыццяўленне гэтай пастановы ў калгасе цесна звязана з барацьбой за дадатковую аплату працы перадавых калгаснікаў.

Перадавыя работнікі ферм ужо дабіліся перавыканання ўстаноўленых норм, за што атрымаюць дадатковую аплату. Лепшы аўчар калгаса тав. Рыдзеўскі ад 35 аўцаматак ужо атрымаў 45 ягнят, пры плане ў 44. А акоты-ж яшчэ будуць да самай восені! Даярка Мінкевіч ад кожнай каровы сваёй групы атрымала і выгадавала па цяляці. Тав. Мінкевіч паабяцала атрымаць 60 літраў малака ў лік дадатковай аплаты.

Такіх энтузіястаў высокіх удояў і акотаў на фермах многа. Таму верыш жывёлаводу калгаса Івану Стральцу, калі ён упэўнена заяўляе:

— І сёлета атрымаем дыплом на выстаўцы. Нашы дасягненні больш мінулагодніх.

С. СЯРГЕЕЎ.

Мінскі раён.

МАСАВАЯ ПРАПОЛКА ПАСЕВАЎ

ЧАУСЫ. Наступіўшыя цёплыя дні і прайшоўшыя дажджы садзейнічаюць быстраму росту пасеваў. Калгасы прыступілі да масавай праполкі і падкормкі. У калгасе імені Сталіна ўжо чацверты дзень 60 калгасніц дружна вядуць барацьбу з пустазеллем. Яны прапалолі 18 гектараў ільну, закончылі другую праполку кок-сагыза на плошчы 4 гектараў і правялі падкормку 12 гектараў ільну.

Паспяхова праходзіць праполка ў калгасе імені Кірава. Прапалата 15 гектараў ільну. Мясцовыя калгасніцы сістэматычна перавыконваюць нормы выпрацоўкі. Звенні Сасноўскай і Навіцкавай штодзённа выконваюць па паўтары-дзве нормы. Работа праходзіць добраякасна, звеннямі.

30 калгасніц штодзённа выходзяць на праполку ў калгасе «Чырвоны баявік». За тры дні яны ачысцілі ад пустазелля 10 гектараў ільну. У калгасе «Юны камунар» 18 чэрвеня на праполцы працавала 40 калгасніц, а 19 чэрвеня — 80. Усе 11 калгасаў Антопаўскага сельсовета завяршылі першую праполку кок-сагыза на плошчы 27 гектараў. У калгасе «Актябр» праведзена падкормка ільну мінеральнымі ўгнаеннямі на плошчы 25 гектараў.

Пасевы зернавых і тэхнічных культур паўсямесна ў добрым стане. (БЕЛТА).

НА АСУШЦЫ БАЛОТ

ЖЛОБІН. Калгаснікі сельгасарцелі «Вольная праца», Радужскага сельсовета, за апошнія тры годы асушылі 273 гектары і асвоілі 193 гектары балот. На гэтай плошчы яны знімаюць ад 23 да 25 цнт. зернавых з кожнага гектара.

Сёлета меліяратыўныя работы прынялі яшчэ больш шырокі размах. На 10 дзён раней тэрміну калгаснікі закончылі пракладку 10.015 метраў асушальнай сеткі, асушыўшы 120 гектараў балота. Апрача таго адрамантавана асушальная сетка на плошчы ў 60 гектараў. Меліяратыўныя работы прадаўжаюцца.

І. КУТОЎСКІ,
брыгадзір-меліяратар калгаса «Вольная праца».

* * *

КАСЦЮКОВІЧЫ. Паспяхова праходзяць меліяратыўныя работы ў калгасах Саматэвіцкага сельсовета. Калгас «Першае мая» ўжо выканаў план на 150 працэнтаў.

У калгасе «Чырвоны Інтэрнацыянал» правялі паляпшэнне сенажацей на плошчы ў 100 гектараў. На рамонце асушальнай сеткі пракладкі мінулых год штодзённа занята 100 чалавек.

Даведзены сельсовету план меліяратыўных работ выканан. Калгаснікі ўзялі абавязацельства асушыць звыш плана 100 гектараў балот.

В. АЛЯКСЕЕНКА,
рэдактар р/газеты «Сталінскі прызыў».

Зацікаўленасць у рабоце

Шосты год я працую аўчаром у калгасе «Чырвоны пуцілавец». Наша ферма лічыцца адной з лепшых у раёне. За поспехі ў аўцагадоўлі мяне зацвердзілі ўдзельнікам Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі. Коратка раскажу аб сваёй рабоце.

У нашай аўчарні ёсць спецыяльнае аддзяленне, куды ставяцца авечкі напярэдадні акоту. Нарадзіўшыяся ягняты разам са сваімі маткамі знаходзяцца тут 6 дзён, потым ягнят выпускаем у другое аддзяленне, дзе яны атрымліваюць падкормку: спачатку па 50 грамаў цёплага малака, а праз 5—6 дзён — па 200 грамаў. Гэтай нормы мы прытрымліваемся да двухтыднёвага ўзросту ягнят. Пасля на працягу месяца яны атрымліваюць па 250 грамаў малака.

Да вырошчвання ягнят трэба падыходзіць дыферэнцыравана, адпаведна з іх станам. Калі ягнё, скажам, нарадзілася слабое, то адразу-ж яно атрымлівае 20 грамаў цёплага малака і пасля падкормкі ставіцца пад матку.

Я строга сачу за тым, каб авечкі былі заўсёды своечасова пакормлены і напоены. Авечкі баяцца вільгаці, таму я падсцілаю ім салому, гляджу, каб у аўчарні не было скразнога ветру. У нас ёсць ветэрынарны фельчар, але ў выпадку патрэбы я сам магу аказаць першую дапамогу.

Пасля пастановы партыі і ўрада аб дадатковай аплаце працы калгаснікаў у мяне, як і ва ўсіх калгаснікаў, паявілася яшчэ большая зацікаўленасць у рабоце. Сёлета на кожную аўцаматку трэба атрымаць па 1.5 ягнят. За першае паўгоддзе я ад 37 аўцаматак атрымаў 66 ягнят — на 9 больш, чым прадугледжана планам. За гэта мне належыць атрымаць 3 аўчыны.

Наша аўцаферма поўнасцю ўкамплектавана. Па плану мы павінны мець 85 авечак, а фактычна ёсць 95. Даведзены нам план здачы мяса дзяржаве поўнасцю выканан.

В. ВІСЛАЎХАЎ,
аўчар калгаса «Чырвоны пуцілавец» Шумілінскага сельсовета, Сіроцінскага раёна.

ДАДАТКОВАЯ АПЛАТА ПРАЦЫ

Калгаснікі сельгасарцелі «Лепшая доля», Парыцкага раёна, практычна ажыццяўляюць пастанову партыі і ўрада аб дадатковай аплаце працы.

Даярка К. Клімянок ад 13 замацаваных за ёю кароў атрымала 13 цялят, значна перавыканала план надою малака. Яна атрымала авансам у лік дадатковай аплаты працы 30 літраў малака. Марыя Грабянчук, якая даглядае 12 кароў, таксама ў лік дадатковай аплаты працы атрымала 28 літраў малака.

В. КЛІМЯНОК,
старшыня калгаса «Лепшая доля», Парыцкага раёна.

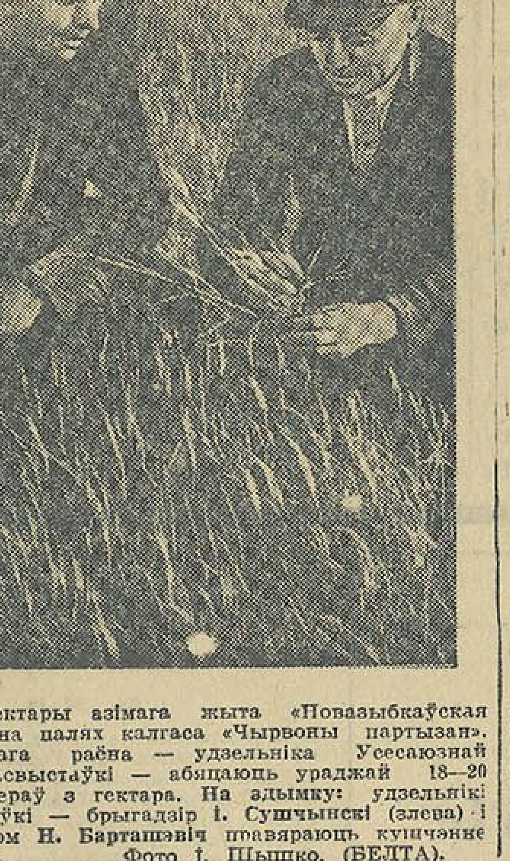

102 гектары азімага жыта «Повазыбкаўская М-4» на палях калгаса «Чырвоны партызан». Мінскага раёна — удзельніка Усесаюзнай сельгасвыстаўкі — абяцаюць ураджай 18—20 цэнтнераў з гектара. На здымку: удзельнікі выстаўкі — брыгадзір І. Сушчынскі (злева) і аграном Н. Барташэвіч правяраюць кушчэнне жыта. Фота І. Шышко. (БЕЛТА).

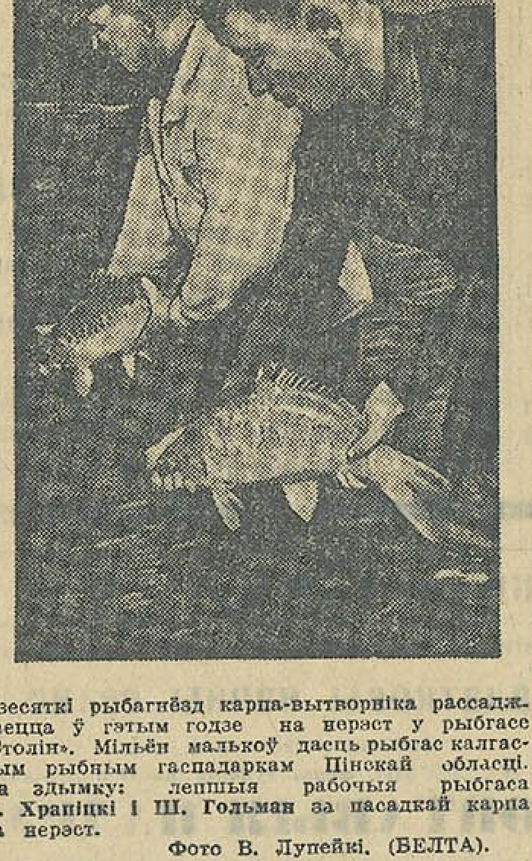

Дзесяткі рыбагнёзд карпа-вытворніка рассаджваецца ў гэтым годзе на нераст у рыбгасе «Столін». Мільён малькоў дасць рыбгас калгасным рыбным гаспадаркам Пінскай вобласці. На здымку: лепшыя рабочыя рыбгаса Ф. Храпіцкі і Ш. Гольман за пасадкай карпа на нераст.
Фота В. Лупейкі. (БЕЛТА).

Гастролі МХАТ імені Горкага ў Мінску

Майстэрска пастаўлены спектакль

(„Школа зласлоўя" Р. Шэрыдана)

***

Работа МХАТ над камедыяй

(Гутарка з рэжысёрам спектакля «Школа зласлоўя», заслужаным артыстам РСФСР тав. Н. М. Гарчаковым)

Маскоўскі Мастацкі тэатр, тэатр глыбокай жыццёвай праўды, тэатр М. Горкага і А. Чэхава, паставіў дзесяткі п'ес, адлюстроўваўшых сапраўднае жыццё і чалавека ў жыцці, ва ўсёй разнастайнасці іх праяўленняў.

Кіраўнікі МХАТ К. С. Станіслаўскі і Вл. Ів. Немировіч-Данчэнка ніколі не адмаўляліся ад камедыйнай лініі ў рэпертуары тэатра. «Дванаццатая ноч» Шэкспіра, «Мнімы хворы» Мальера, «Гора ад ума» Грыбаедава, рад камедый А. Н. Астроўскага, «Гаспадыня гасцініцы» Гальдоні — вось няпоўны пералік камедыйных спектакляў у МХАТ дарэвалюцыйнага перыяда.

Пасля рэвалюцыі тэатр паставіў вялікі камедыйны спектакль (пастаноўшчык К. С. Станіслаўскі) «Жаніцьбу Фігаро» Бомаршэ, «Гарачае сэрца», А. Астроўскага, «Квадратуру круга», В. Катаева, «Тарцюфа» Мальера і, нарэшце, «Школу зласлоўя» Р. Шэрыдана. Рад буйнейшых актораў МХАТ з надзвычайнай яркасцю праявіў сябе ў камедыйным жанры у гэтых п'есах. Масквін—Хлыноў, Тарханаў — гараднічы, Хмялёў—вартаўнік, Дабраправаў—Нарцыс, Шаўчэнка—Кураслепава стварылі выдатныя камедыйныя вобразы у «Гарачым сэрцы» Астроўскага. Праз год або два Андроўская, Тапаркоў, Кедраў, Сцепанава, нябожчык Баталаў, Прудкін, Яншын, Тарасава, Бендзіна,Ліванаў бліскуча разыгралі найцяжэйшую французскую камедыю «Жаніцьба Фігаро».

У савецкай п'есе-жарту В. Катаева «Квадратура круга», прайшоўшай больш 600 раз на сцэне МХАТ, — Яншын, Бендзіна, Грыбаў, Тітова, Ліванаў з праздзельнай шчырасцю і прастатой ігралі чуллівы па сваёй наіўнасці сюжэт. Выключны па вастрыні і сатырычнай пасычанасці вобраз князя-развалiны стварыў у «Дзядзюшкіным сне» Дастаеўскага народны артыст СССР, лаўрэат Сталінскай прэміі Н. П. Хмелёў.

Такім чынам, да таго часу, калі тэатр прыступіў да работы над «Школай зласлоўя» Р. Шэрыдана і «Тарцюфам» Мальера, пэўны камедыйны вопыт і традыцыі ў вырашэнні гэтага жанра ў яго былі.

Станіслаўскі лічыў камедыю-вадэвіль неабходнейшым і карыснейшым драматургічным матэрыялам для ўсебаковага развіцця актора, для выхавання ў ім цэлага раду неабходных яму элементаў сцэнічнага майстэрства. Але пры гэтым Станіслаўскі заўсёды патрабаваў, каб камедыю ў МХАТ ігралі гэтак-жа сур'ёзна, гэтак-жа глыбока пранікаючы ў вобразы і ўчынкі дзеючых асоб, як і ў любой драме. «Чым сур'ёзней вы будзеце на сцэне іграць самыя смешныя палажэнні — тым больш [illegible] гледач» — гаварыў ён акторам, рэпетыруючы «Жаніцьбу Фігаро».

Гэтым заветам свайго вялікага кіраўніка тэатр [illegible] следуе. [illegible]

І ў камедыі МХАТ імкнецца ўскрыць усю складанасць [illegible]

Камедыя ў МХАТ мае сваю ідэйную і філасофскую накіраванасць і ніколі не апускаецца да ўзроўню «смешнага дзеля смешнага».

[illegible] «Школа зласлоўя» Р. Шэрыдана [illegible] «Гора ад ума» Грыбаедава. [illegible]

Удалося, як бачым, [illegible]

Андроўская (лэдзі Тізл), [illegible]

Карціны «Аукцыёна» і «Бібліятэкі» (другі і трэці акты), работа тэатра з таленавітым мастаком Н. П. Акімавым — найбольш ярка малююць дасягненні тэатра ў рэжысёрскай распрацоўцы п'есы. Кіраваў пастаноўкай спектакля народны артыст РСФСР В. Г. Сахноўскі.

Выдатны, цёплы прыём, аказаны нам гледачамі здзівіўшай нас сваёй нейкай асаблівай падцягнутасцю, чыстатой і ўбраннем сталіцы Беларусі Мінска — накладае на нас асаблівую адказнасць, улівае ў нас гарачае жаданне аддзякаваць, апраўдаць гасціннасць блізкай і роднай сэрцу масквічоў Беларусі. Цудоўныя спектаклі беларускай дэкады ў Маскве свежы і выразны ў нашай памяці. Хочацца, каб нашы спектаклі былі сур'ёзным творчым адказам на іх.

Бліскучае пераўвасабленне

З вялікім задавальненнем глядзеў я 19 чэрвеня спектакль Маскоўскага Мастацкага Акадэмічнага тэатра — «Школа зласлоўя» Р. Шэрыдана. [illegible]

Архітэктар-прафесар І. ЛАНГБАРД.

Вялікае мастацтва

[illegible] Маскоўскі ордэна Леніна і Працоўнага Чырвонага Сцяга Мастацкі Акадэмічны тэатр [illegible]

[illegible] най артысткі РСФСР О. Н. Андроўскай, выконваючай ролю Тізл.

Спектаклі МХАТ — гэта школа вялікага мастацтва, школа ювелірнай апрацоўкі кожнага вобраза.

І. РУБІНШТЭЙН,
старшыня Саюза савецкіх мастакоў БССР.

Мая лэдзі Тізл

У спектаклі «Школа зласлоўя» (п'еса англійскага пісьменніка Р. Шэрыдана) я іграю ролю лэдзі Тізл. Гэта маладая, гарачая, захапляючаяся, некалькі эксцэнтрычная жанчына. Яна выйшла замуж за чалавека, які па ўзросту годны ёй у бацькі.

Дачка беднага памешчыка, яна сваё дзяцінства і юнацтва правяла ў вёсцы, займаючыся толькі гаспадаркай. Балы, якія даваліся штогод у акрузе, або скромнае новае плацце, якое набывалася даволі рэдка, — вось прэдзел забаў і прыемнасцей, якія яна магла сабе дазволіць.

Нечаканы шлюб з сэрам Пітэрам унёс рэзкі пералом у яе жыццё. Яна ўпершыню трапіла ў Лондан і стала багатай, свецкай жанчынай. Яна адчула, што ў яе ёсць грошы, якія можна раскідаць неабмежавана, калі ёй толькі захочацца.

Багацце, свецкія забавы, модныя туалеты, вышэйшы свет вельмі быстра ўскружылі ёй галаву, з'явіліся прадметам яе гарачага і страснага захаплення, сталі мэтай і сэнсам яе жыцця. Ёй захацелася стаць самай пікавай, самай бліскучай і моднай жанчынай у Лондане. Яна пачала раскідаць грошы, бываць у салонах знатных людзей, якія здаваліся ёй верхам усяго найлепшага.

Яна не бачыла адваротнага боку медалі, не разумела страшэннай, разлагаючай сілы гэтых салонаў, якія з'яўляюцца сапраўднымі «школамі зласлоўя». Яна не ведала, што гаспадары гэтых салонаў атручваюць жыццё людзей, разлагаюць псіхіку, разбураюць чалавечае шчасце.

Гэтае захапленне вышэйшым светам і ўсім, што звязана з ім, з'явілася прычынай вострага канфлікта паміж ёю і сэрам Пітэрам, даўно ўжо зразумеўшым усё крывадушша, усю ілжывасць, панаваўшыя ў гэтым свеце, і жадаўшым трымацца далей ад яго. А ёй Пітэр здаваўся ў параўнанні з людзьмі гэтага свету сумным, нецікавым, цягнучым яе назад, да таго аднастайнага, шэрага вясковага жыцця, з якога яна вырвалася.

Нечаканы выпадак раскрывае лэдзі Тізл вочы на ісцінную сутнасць людзей і рэчаў. Яна зразумела, што сабой прадстаўляе свет арыстакратыі, і гэтым самым зразумела сэра Пітэра, зразумела праўду, якая заключалася ў яго словах, у яго адмоўных адносінах да гэтага свету.

Мне прышлося многа папрацаваць, каб знайсці ключ да гэтага складанага вобраза. Самае цяжкае — гэта знайсці характар чалавека, яго адносіны да жыцця, да людзей і падзей, разабрацца, што ён любіць, што ненавідзіць, да чаго ён імкнецца.

Кожны раз, калі я іграю гэтую ролю, я імкнуся ярчэй паказаць у вобразе лэдзі Тізл нейкія вечныя рысы захапляючыхся, страсных натур, рысы людзей, якія робяць памылкі, трапляюць нярэдка на фальшывы шлях, але могуць у пэўны момант, зразумеўшы і асазнаўшы свае памылкі, рэзка павярнуць сваё жыццё на іншы шлях.

Рэзультаты маёй работы над гэтай роляй я з хваляваннем выношу на суд гледачоў сталіцы Беларусі, у якую прыехала з велізарнай радасцю.

О. Н. АНДРОЎСКАЯ,
народная артыстка РСФСР.

Удумлівая работа над вобразам

Гастролі Маскоўскага Мастацкага Акадэмічнага тэатра ў Мінску ператварыліся ў сапраўднае свята савецкай культуры, савецкага мастацтва. Шмат хто з нас, работнікаў мастацтва, і раней бачыў спектаклі МХАТ у Маскве, але асабліва прыемна бачыць спектаклі таленавітага калектыва ў сталіцы нашай рэспублікі.

У 1934 годзе я бачыў у гэтым тэатры «Егора Булычова». На спектаклі прысутнічаў аўтар п'есы незабыўны Алексей Максімавіч Горкі. У канцы спектакля, калі Алексей Максімавіч вышаў на сцэну, у зале ўзнялася бура авацый. Нельга перадаць таго лікавання, якое панавала ў тэатры. Народ кінуўся да падмосткаў. Кожны жадаў падысці бліжэй, каб выказаць сваю ўдзячнасць свайму любімаму пісьменніку.

У Мінску мне пашчаслівілася пабываць на двух пастаноўках — «На дне» А. М. Горкага і «Школа зласлоўя» Р. Шэрыдана.

З вялікім майстэрствам пастаўлен спектакль «Школа зласлоўя». МХАТ едка высмеяў пустату і ханжаства арыстакратычнай вярхушкі Англіі XVIII стагоддзя. Спектакль пастаўлен з выключнай пераканаўчасцю.

Вялікая жыццёвая праўда, сур'ёзная, удумлівая работа над вобразам, над адшліфоўкай дэталей — вось якасці калектыва МХАТ — знамянасца савецкага тэатральнага мастацтва. Прыезд гэтага тэатра ў Мінск з'яўляецца вялікай творчай дапамогай у справе далейшага росту ўсіх відаў мастацтва нашай рэспублікі.

Кампазітар І. ЛЮБАН.

Раскопкі грабніцы Улуг-бека

САМАРКАНД, 18 чэрвеня. (Спец. кар. ТАСС). Археолагі ўсё бліжэй і бліжэй прасоўваюцца да грабніцы самога Тімура. З мрамарнага саркафага выняты астанкі малодшага сына заваяваделя — Шахруха. На значнай глыбіні археолагі, нарэшце, знайшлі контуры шкілета старшага сына Тімура—Міран-Шаха.

Сёння з раніцы экспедыцыя пачала ўскрываць грабніцу ўнука Тімура—Улуг-бека. Улуг-бек пахаван у нагах свайго вялікага дзеда. Цяжкая каменная пліта пакрывае прах выдатнага мысліцеля, вучонага, асветніка XV стагоддзя.

Яго жыццё і дзейнасць захапляюць гісторыкаў, літаратараў, кампазітараў.

Улуг-бек пакінуў для будучых пакаленняў здзіўляючыя шэдэўры сярэдневяковага зодчаства. Пры ім было пабудавана захаваўшаеся да нашых дзён першае з трох медрэсе з нахільнымі мінарэтамі ў цэнтры старога Самарканда—вядомым Рэгістане—«Месцы пяску». Улуг-бек дабудоўваў маўзалей Гур-Эмір, які стаў засыпальніцай Тімурыдаў і яго ўласнай грабніцай. Пяць стагоддзяў захавалі для нашага часу гэта велічнае збудаванне, над уваходнай аркай якога выведзен скромны надпіс: «Работа слабага раба архітэктара Мухамада сына Мехмуда з Ісфагані».

Больш 30 год назад у ваколіцах Самарканда было адкрыта яшчэ адно збудаванне Улуг-бека — яго выдатная абсерваторыя. Выдатны вучоны вёў тут на працягу многіх год астранамічныя назіранні. Ён напісаў вядомую працу «Кураганійскія табліцы зорнага неба». Табліцы Улуг-бека аказаліся больш дакладнымі за еўрапейскія, складзеныя праз сто год пасля яго смерці. Вучоны даказваў шарападобнасць зямлі і вярчэнне зямлі вакол сонца яшчэ ў тую эпоху, калі ў Еўропе панавала сістэма Пталамея. Складзены Улуг-бекам падручнік геаграфіі пачынаецца словамі: «Калі ты едзеш на вярблюдзе па голай пустыне і табе насустрач едзе чалавек на вярблюдзе, то спачатку паказваецца галава чалавека, потым галава вярблюда, потым яго тулава, нарэшце, яго ногі. Ці не даказвае гэта, што зямля —шар».

Мулы ненавідзелі Улуг-бека, але вучоны-правіцель наперакор усяму распаўсюджваў асвету. Пасля смерці Улуг-бека, які за апошнія годы правіў ужо не толькі Самаркандам, але ўсёй краінай, мракабесы загадалі разбурыць абсерваторыю, засыпаць яе зямлёй, заліць вадой. У 1908 годзе рускі археолаг Вяткін па старажытных дакументах адшукаў месца абсерваторыі, і пасля раскопак адкрыўся велічны помнік XV стагоддзя. Зараз спецыяльная археалагічная экспедыцыя прадаўжае раскопкі абсерваторыі Улуг-бека.

Злейшым ворагам Улуг-бека быў яго старэйшы сын Абд-Ал-Лятыф. У змове з муламі ён падаслаў да бацькі паёмнага забойцу, які абязгалавіў Улуг-бека. Цела яго перавезлі ў Самарканд і пахавалі ў маўзалеі Гур-Эмір. І вось сёння гісторыкі і археолагі дадуць вычарпальны адказ: ці сапраўды быў так забіт Улуг-бек, ці легенды, вандруючыя з века ў век, сказілі ісціну, як, быць можа, сказілі яе і сярэдневяковыя гісторыкі.

У напружанай цішыні склепа павольна аддзяляецца ад зямлі велізарная надгробная пліта, пакрытая арабскімі пісьменамі. Паказаліся краі каменнай труны. Праходзяць мінуты і адкрываецца вялікі прамавугольны саркафаг з светлашэрага мрамара. На дне яго пакояцца астанкі вялікага вучонага. Шкілет, абкручаны ў струхлеўшую тканіну, добра захаваўся. На асобных кавалках тканіны, праляжаўшых у саркафагу 492 годы, можна нават адрозніць рысунак, нейкія дробныя квадрацікі.

— А чэрап? — пытае кіраўнік экспедыцыі праф. Кары-Ніязаў.

— Чэрап аддзелен ад пазваночніка, аддзелен сілком, — адказваюць археолагі і анатамы, якія схіліліся над саркафагам.

Гістарычная версія і народныя легенды аб зверскім забойстве Улуг-бека — сына Шахруха, унука Тімура, пацверджаны праз пяцьсот год.

Даследванні прадаўжаюцца.

ГРАБНІЦА ТІМУРА

Гутарка з праф. Якубоўскім

ЛЕНІНГРАД, 19 чэрвеня. (ТАСС). Загадчык аддзела Сярэдняй Азіі інстытута гісторыі матэрыяльнай культуры імені Н. Я. Марра Акадэміі навук СССР член камітэта па правядзенню юбілея Алішэра Навоі праф. А. Ю. Якубоўскі ў гутарцы з карэспандэнтам ТАСС расказаў:

— Раскопкі грабніцы Тімура (Тамерлана), прадпрынятыя па рашэнню ўрада Узбекскай ССР, прадстаўляюць выключную цікавасць для гістарычнай навукі.

Славуты заваяваўцель Сярэдняй Азіі Тімур памёр 18 лютага 1405 года ў часе паходу, завяршыўшага яго няспынныя пабеданосныя войны на працягу 35 год. 70-гадовым старыком Тімур узначаліў 200-тысячную армію, якая рушыла на заваяванне Кітая.

Смерць Тімура спачатку была скрыта ад народа. Існуе некалькі версій аб перанясенні яго цела ў Самарканд. Яны падрабязна апісаны нябожчыкам рускім акадэмікам В. В. Бартольдам у яго рабоце «Пахаванне Тімура». Па адной з гэтых версій, належачай малодшаму сучасніку Тімура арабскаму гісторыку Ібн-Арабшаху, Халіль-султан, які захваціў пасля смерці Тімура ўладу, сам прывёз цела палкаводца ў Самарканд, і яно спачатку было пахавана ў склепе пры медрэсе Мухамед-султана. Да нашага часу медрэсе не захавалася. Цела было спачатку пакладзена ў труну з чорнага дрэва, а потым перакладзена ў стальную труну, зробленую персідскім майстрам з Шыраза.

Па апісанню Ібн-Арабшаха, маўзалей Тімура быў унутры незвычайна багата ўбран. На магілу пакладзена адзенне, сцены ўпрыгожаны прадметамі ўзбраення з камнямі і пазалотай, са столі спускаліся сярэбраныя і залатыя люстры, падлога пакрыта шарсцянымі і шоўкавымі каўрамі. У 1409 годзе, калі ў Самарканд прыехаў малодшы сын Тімура Шахрух, які стаў правіцелем, ён загадаў убраць усе гэтыя ўпрыгожанні.

Дакладна, аднак, пытанне аб месцы першапачатковага пахавання Тімура ў навуцы яшчэ не вырашана. Невядома, ці з'яўляецца сучасны будынак маўзалея Гур-Эмір (дзе знаходзіцца грабніца Тімура) часткай медрэсе Мухамед-султана або асобнай пабудовай — калі гэты выдатны будынак ужо дабудаван пасля смерці Тімура, стала быць ён быў перанесен туды пазней. Трэба меркаваць, што Тімур адразу быў пахаван у гэтым будынку. Канчатковы адказ на гэта пытанне могуць даць рэзультаты праводзячыхся зараз раскопак.

Гісторыя не захавала нам імені будаўніка аднаго з найпрыгажэйшых будынкаў сярэдневяковага Самарканда — маўзалея Гур-Эмір. Характэрная асаблівасць гэтага будынка, увенчанага рабрыстым купалам з бірузовымі ізразцамі,—адсутнасць багатага партала. Маўзалей быў акружан вялікай агарожай, пабудаванай пры ўнуку Тімура Улуг-беку. Ад яе астаўся партал з цэглы, убраны паліўнымі ізразцамі. На партале захаваўся надпіс, які сведчыць аб тым, што ён пабудаван пад кіраўніцтвам майстра Махмуда з Ісфахана.

У гэтым-жа маўзалеі пахаваны сыны Тімура Міран-шах і Шахрух. Апошні памёр у 1447 годзе ў Заходнім Іране і быў пахаван у сваёй сталіцы Герацe. Годам пазней, калі Гератам аўладаў сын Шахруха Улуг-бек, ён, вяртаючыся ў Самарканд, узяў з сабой цела бацькі і пахаваў яго ў тым-жа маўзалеі Гур-Эмір.

Тут-жа пакоіцца прах Улуг-бека—вядомага астранома сярэдневякоўя, будаўніка лепшай абсерваторыі таго часу, аўтара астранамічных табліц, меўшых пашырэнне па ўсяму ўсходу і вядомых у Еўропе. Асветнік-правіцель Улуг-бек загінуў у кастрычніку 1449 года ад рукі забойцаў, падасланых яго сынам Абд-Ал-Лятыфам, перайшоўшым на бок рэакцыі. Улуг-бек спачатку таксама быў пахаван у другім месцы, і толькі пасля ўступлення на прастол яго пачытацеля Абдулы—у 1450 годзе—цела яго было перанесена ў маўзалей Гур-Эмір. Апрача таго, тут пахаваны другія члены тімурыдскага дома.

Што могуць даць раскопкі, якія зараз праводзяцца?

Як паказалі першыя ўжо дні, тут могуць быць знойдзены новыя помнікі матэрыяльнай культуры і мастацтва сярэдневякоўя, прадстаўляючыя выключнае значэнне. Раскопкі дапамогуць таксама высветліць месца першапачатковага пахавання Тімура.

Зусім выключную цікавасць прадстаўляюць антрапалагічныя работы. У саставе ўрадавай экспедыцыі па ўскрыццю склепаў знаходзіцца навуковы супрацоўнік нашага інстытута скульптар-антраполаг М. М. Герасімаў, які мае вопыт узнаўлення скульптурнага аблічча людзей па іх чэрапах.

Калі ў часе раскопак удасца выявіць чэрап Тімура, Герасімаву будзе прадастаўлена магчымасць узнавіць аблічча славутага заваяваўцеля.

ЗА РУБЯЖОМ

Вайна ў Еўропе, Афрыцы і Азіі

(Дзённік ваенных дзеянняў)

На англа-германскім фронце—некаторая актыўнасць авіяцыі. У ноч на 20 чэрвеня, паведамляецца ў зводцы германскага камандавання, германскія бамбардыроўшчыкі зноў атакавалі партовыя збудаванні Грэйт-Ярмута, а таксама аэрадром у Паўднёвай Англіі. Прадаўжаліся аперацыі германскіх узброеных сіл на моры — паведамляецца аб затапленні аднаго англійскага гандлёвага судна і пашкоджанні трох іншых параходаў.

Агенцтва Рэйтэр, паведамляючы аб падрабязнасцях ваенных аперацый англійскай авіяцыі днём 19 чэрвеня, указвае, што англійскія бамбардыроўшчыкі зрабілі налёт на докі ў Гаўры. У ноч на 20 чэрвеня англійскія самалёты бамбардыравалі прамысловыя аб'екты ў Кельне і Дзюсельдорфе.

**

У Паўночнай Афрыцы, у сектары Солума і ля Тобрука, адзначалася, згодна зводкі германскага камандавання, нязначная дзейнасць разведчых атрадаў абодвух старон. На фронце ля Тобрука, адзначаецца ў зводцы італьянскага камандавання, італьянская артылерыя абстраляла часці англічан, а авіяцыя бамбардыравала ўмацаванні горада. Англійскія бамбардыроўшчыкі, указваецца ў камюніке англійскага камандавання, зрабілі налёт на аэрадромы ў Дэрне і Эль-Газале.

Вялікую танкавую бітву, якая адбывалася ў апошнія дні ў Заходняй пустыні, перадае каірскі карэспандэнт агенцтва Рэйтэр, можна лічыць закончанай.

Ва Усходняй Афрыцы, у Абісініі, англійскія войскі, згодна камюніке англійскага камандавання, наступаюць на Дэбра-Табор (на ўсход ад возера Тана). Паводле паведамлення каірскага карэспандэнта агенцтва Рэйтэр, англійскія часці прасунуліся з Дэсі (на поўнач ад Адыс-Абебы) да Дэбра-Табора раён якога італьянцы яшчэ ўтрымліваюць. У зводцы італьянскага камандавання адзначаецца, што англійскія часці прабавалі захваціць знянацку італьянскі гарнізон Дэбра-Табора, але былі адкінуты.

Ваенныя аперацыі разгортваюцца і ў раёне Гандара.

**

У Сірыі, паводле вестак, атрыманых ва французскім ваенным міністэрстве, днём 19 чэрвеня пачалося агульнае наступленне англійскіх войск на Дамаск. Як перадае іерусалімскі карэспандэнт агенцтва Юнайтэд Прэс, прадстаўнік англійскага камандавання ў Іерусаліме паведаміў, што англійскія і дэголеўскія войскі, якія знаходзяцца недалёка ад Дамаска, дасягнулі прыгарада Эль-Мезе, дзе размешчан аэрадром. Англійскія і дэголеўскія войскі ўтрымліваюць таксама дарогу, якая ідзе з Дамаска на Кісве (у 16 км. на поўдзень ад Дамаска). Аднак французы перашкаджаюць англійскім аперацыям, узмоцнена абстрэльваючы пазіцыі англічан на поўнач і на ўсход ад Дамаска. У ноч на 19 чэрвеня, гаворыцца ў паведамленні агенцтва Гавас—ОФІ, атрады індыйскіх войск праніклі ў горад Эль-Мезе, але былі выбіты адтуль французамі раніцой 19 чэрвеня.

На цэнтральным участку фронта, згодна камюніке камандавання англійскіх сіл на Блізкім Усходзе, англійскія войскі зноў занялі Эль-Кунайтру і акружылі французскія войскі ў Мерджайуне.

На ўзбярэжжы Лівана, паводле паведамлення іерусалімскага карэспандэнта агенцтва Рэйтэр, аўстралійскія кавалерыйскія патрулі дасягнулі Вадзі-Зені (у 25 км. на поўдзень ад Бейрута).

Раніцой 19 чэрвеня, указваецца ў паведамленні агенцтва Гавас—ОФІ, англійскія ваенныя караблі бамбардыравалі раёны на поўнач ад Сайды.

20 чэрвеня. (ТАСС).

Вайна ў Кітаі

(Агляд з 13 па 20 чэрвеня)

Размах ваенных аперацый на франтах у Кітаі за апошні час некалькі скараціўся. Баі ў паўднёвай частцы правінцыі Шаньсі (Паўночны Кітай), насіўшыя ў маі і пачатку чэрвеня жорсткі характар, амаль поўнасцю спыніліся. Японскім войскам, прадпрынятым сваё наступленне яшчэ ў пачатку мая, удалося заняць толькі некалькі пунктаў у раёне Чжун-тяошаньскіх гор на паўночным беразе ракі Хуанхэ. За прайшоўшы тыдзень адзначаліся баі некалькі на захад ад указанага раёна ў паўднёва-заходняй частцы правінцыі Шаньсі, а таксама ў паўночнай частцы правінцыі Хэнань. У Шаньсі японскія войскі трыма калонамі прадпрынялі наступленне на пазіцыі 40-й кітайскай дывізіі ў раёне Жуйчэна. Сустрэўшы рашучае супраціўленне, японцы вымушаны былі спыніць наступленне.

У паўночнай частцы правінцыі Хэнань японскія войскі прадпрынялі наступленне з Чантайгуана (на Бэйпін-Ханькоўскай чыгунцы) на паўночны захад. Аднак і на гэтым участку яны сустрэлі рашучае супраціўленне.

У Цэнтральным Кітаі баі адзначаліся ў паўднёва-ўсходняй частцы правінцыі Хубэй і паўночна-заходняй частцы правінцыі Цзянсі. У правінцыі Хубэй японцы за прайшоўшы тыдзень безнаразова атакавалі пазіцыі кітайскіх войск на ўсход ад Кантон-Ханькоўскай чыгункі. Апіраючыся на такія пункты, як Тунчэн, Туншань і Цзунян, японцы прабавалі выбіць праціўніка з горнага раёна на граніцы правінцый Хубэй і Цзянсі. Аднак аперацыі не прынялі шырокіх размераў. Адначасова ў паўночна-заходняй частцы правінцыі Цзянсі, у раёне на захад ад Цзюцзян-Наньчанскай чыгункі, актыўныя дзеянні развівалі кітайскія войскі. Кітайцы атакавалі японскія пазіцыі на паўднёвым беразе ракі Янцзы. Істотных змен на гэтым участку фронта не адбылося.

За апошнія дні адзначаліся разведчыя палёты японскай авіяцыі ў паўднёва-ўсходняй частцы правінцыі Хунань у зоне Кантон-Ханькоўскай чыгункі. У сувязі з гэтым выказваецца меркаванне, што палёты, як відаць, звязаны з новым наступленнем японцаў на поўдзень.

20 чэрвеня. (ТАСС).

ПАТРАБАВАННІ РАБОЧЫХ КАЛАЖВАРА АБ ПАВЕЛІЧЭННІ НОРМ ВЫДАЧЫ ХЛЕБА

БУДАПЕШТ, 20 чэрвеня. (ТАСС). Паводле паведамлення газеты «Келеці уйшаг», рабочыя горада Калажвар патрабуюць ад бургамістра павелічэння нормы выдачы хлеба. Як вядома, піша газета, у сувязі з затрудненнямі ў забеспячэнні, у Калажвары прышлося ўвесці карткі на прадукты першай неабходнасці: сала, хлеб, саланіну і калбасныя вырабы. Кожны калажварскі жыхар атрымлівае 300 грамаў хлеба ў дзень. Рабочыя Калажвара дабіваюцца павышэння нормы яшчэ на 200 грамаў у дзень.

ФУТБОЛ

«Дынама» (Мінск) — зборная горада Мінска.

Учора на Мінскім стадыёне «Дынама» адбыўся футбольны матч, у якім сустрэліся каманды Мінскага «Дынама» і зборнай горада Мінска.

Увесь матч прайшоў пад знакам вялікай перавагі дынамаўцаў. Амаль увесь час ігра вялася ля варот зборнай горада. Дынамаўцы поўнасцю захапілі ініцыятыву і прымусілі каманду праціўніка перайсці да абароны. Вратару зборнай горада часта прыходзіцца браць цяжкія мячы. Пасля добра разыгранай камбінацыі, дынамаўцы адкрываюць лік. Неўзабаве яны забіваюць другі гол, а затым і трэці. Зладжана іграўшая абарона і поўабарона ліквідавалі ўсе спробы нападзення зборнай горада перайсці ў атаку.

І ў другім тайме дынамаўцы былі паўнейшымі гаспадарамі поля. Націск усё ўзмацняўся. Нападзенне, падтрыманае поўабаронай, беспарапынна прарываецца да варот праціўніка, ствараючы рад небяспечных становішчаў. Абаронцы зборнай горада прыкладаюць усе намаганні, каб стрымаць націск дынамаўцаў. Але нічога не дапамагае. Каманда «Дынама» забівае яшчэ чатыры мячы.

Камандзе зборнай горада ўдаецца «размачыць» лік дзякуючы 11-метраваму штрафному ўдару. Пасля яна забівае яшчэ адзін мяч. Такім чынам матч заканчваецца з лікам 7:2 у карысць каманды мінскага «Дынама».

Упарадкаванне калгаснага пасёлка

МАГІЛЁЎ. Калгаснікі сельгасарцелі «Першае мая», Пашкоўскага сельсовета, узяліся за навядзенне чыстаты ў калгасным пасёлку. На працягу апошніх двух тыдняў азеленены 5 калгасных вуліц, каля кожнага дома разбіт палісаднік.

Новае будаўніцтва ў калгасе праводзіцца па плану.

Дапрызыўнікі—варашылаўскія коннікі

ЖЛОБІН. Дапрызыўная моладзь калгаса «Рассвет» авалодвае майстэрствам верхавой язды У выхадныя дні калгасныя коннікі выязджаюць на манеж, бяруць высокія перашкоды, практыкуюцца ў рубцы лазы. Зараз у калгасе разгарнулася падрыхтоўка да раённых конна-спартыўных спаборніцтваў.

Моладзь авалодвае планерызмам

БРАСЛАЎ (Вілейская вобласць). (Кар. «Звязды»). У горадзе Браславе арганізаван планерны клуб, у якім моладзь без адрыву ад вытворчасці авалодвае майстэрствам планерызма. У клубе рэгулярна праводзяцца заняткі, у якіх удзельнічаюць 64 юнакі, пераважная частка — вучні старэйшых класаў сярэдніх школ. Заняткі праводзяць начальнік клуба т. Рыбакоў і інструктар т. Васілеўскі.

Хроніка

Соўнарком БССР назначыў тав. **Каштанава Н. Ф.** кіраўніком спраў Совета Народных Камісараў БССР.

Соўнарком БССР назначыў тав. **Аўлукова В. П.** намеснікам наркома лясной прамысловасці БССР і ўвёў яго ў састаў калегіі Наркамата лясной прамысловасці БССР.

Соўнарком БССР увёў тав. **Чепаха А. Е.** у састаў калегіі Наркамата лёгкай прамысловасці БССР. (БЕЛТА).

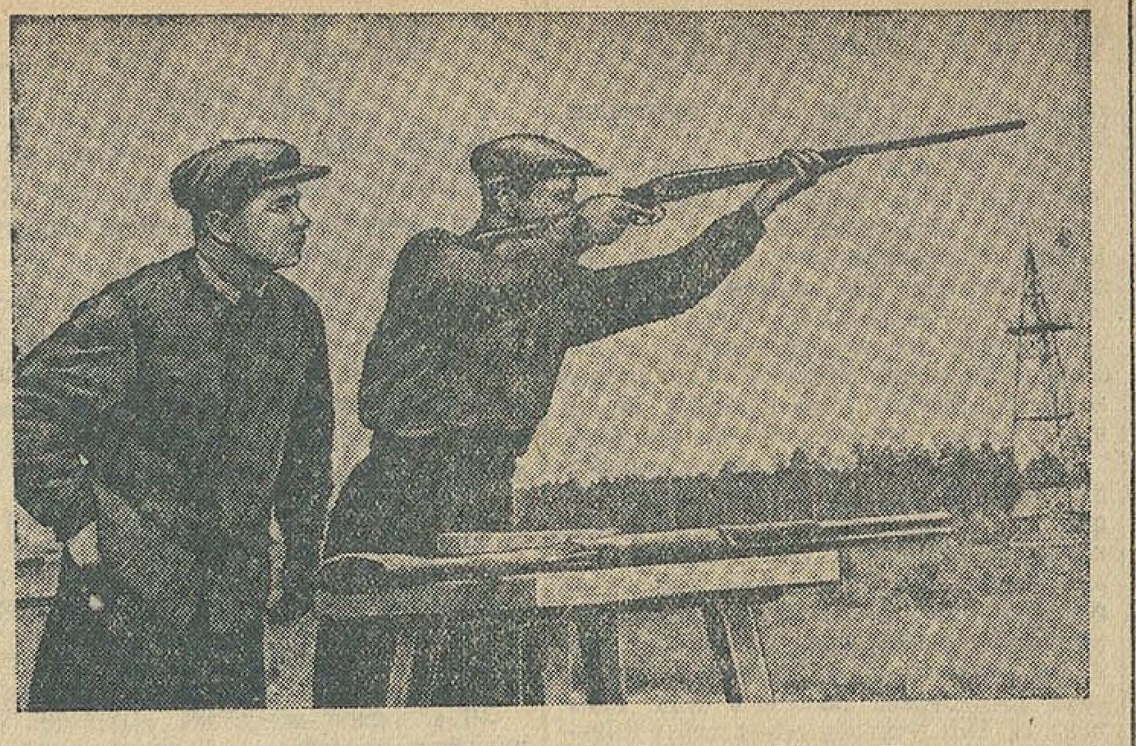

19 чэрвеня ў Мінску пачаліся ўсебеларускія спаборніцтвы паляўнічых. На здымку: трэніроўка паляўнічых на стэндавай стральбе. Фото І. Казловіча.

НАВІНЫ ЛІТАРАТУРЫ І МАСТАЦТВАЎ

Поспех беларускіх тэатраў у Одэсе і Петразаводску

Гастролі 1-га Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра ў Одэсе праходзяць з вялікім поспехам. Ужо дана 18 спектакляў. Пастаўлены п'есы «Партызаны» і «Хто смяецца апошнім» К. Крапівы, «Дура для іншых, разумная для сябе» Лопе дэ Вега, «Ірынка» К. Чорнага, «Скупы» Мальера і «Пагібель воўка» Э. Самуйлёнка. Тэатр прабудзе ў Одэсе да 10 ліпеня. Будуць яшчэ паказаны спектаклі «Фландрыя» Сарду і «У стэпах Украіны» А. Карнейчука.

Народны артыст БССР Уладамірскі, заслужаныя артысты рэспублікі Рахленка, Бірыла і др. выступалі на прадпрыемствах Одэсы з дакладамі аб беларускім мастацтве. Брыгада работнікаў тэатра выязджала ў адзін з калгасаў-мільянераў, дзе была наладжана дружаская сустрэча з калгаснікамі.

Пры поўных зборах ідуць спектаклі 2-га Беларускага дзяржаўнага драматычнага тэатра ў сталіцы Карэла-Фінскай ССР—Петразаводску. Асабліва вялікім поспехам карыстаецца «Несцерка»—В. Вольскага. Тэатр паказаў таксама пастаноўкі «Над Бярозай ракой» П. Глебка, «Хлапец з нашага горада» Сіманава, «Нашы дні» Герасімава і інш.

Цяпер калектыў працуе над п'есамі — «Анна Лучыніна» Трэнёва і «Каварства і любоў» Шылера.

Артысты тэатра былі на прыёме ў старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Совета Карэла-Фінскай ССР тав. Куусінена. Адбыліся сустрэчы з тав. Антыкайненам і рабочымі мясцовых прадпрыемстваў. Тэатр закончыць гастролі ў Петразаводску 23 чэрвеня.

ЮБІЛЕЙНЫЯ ЗБОРНІКІ

Да 20-гадовага юбілея Беларускага дзяржаўнага універсітэта выходзіць 6 факультэцкіх зборнікаў «Вучоных запісак» і адзін агульнауніверсітэцкі зборнік «20 год БДУ».

У агульнауніверсітэцкім зборніку адлюстравана гісторыя развіцця універсітэта і яго роля ў стварэнні совецкай навукі ў БССР, у выхаванні спецыялістаў вышэйшай кваліфікацыі.

У факультэцкіх зборніках друкуюцца работы, прадстаўляючыя вялікае навуковае значэнне. Напрыклад, зборнік хімічнага факультэта ўтрымлівае ў сабе цікавую работу дацэнта А. С. Баркана «Самаўспальменне сераваларода», работу прафесара Ф. Г. Асіпенка, звязаную з даследваннямі ў скуранной прамысловасці.

Вышлі ўжо з друку два зборнікі «Вучоных запісак» філалагічнага факультэта. Тут змешчаны матэрыялы навейшых даследванняў па асобных пытаннях гісторыі беларускай мовы.

У КІНОСТУДЫІ „СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ“

Асістэнты рэжысёра Шульман і Любошыц пад мастацкім кіраўніцтвам заслужанага дзеяча мастацтваў Тарыча прыступілі да работы над кароткаметражным фільмам «Адвага», які характарызуе адзін з гераічных эпізодаў вызваленчага паходу Чырвонай Арміі ў Заходнюю Беларусь. Аўтар сцэнарыя тав. Кацовіч. Сцэнарый быў прачытан і ўхвален у Палітупраўленні Заходняй Асобай Ваеннай Акругі.

У бліжэйшы час на экраны БССР будуць выпушчаны перакладзеныя на беларускую мову кінофільмы «Багдан Хмяльніцкі», «Сувораў», «Чкалаў». Карціны дубліраваліся артыстамі першага і другога беларускіх дзяржаўных драматычных тэатраў.

Мінская кінастудыя заканчвае агучэнне на латышскай мове фільмаў «Член урада» і «Якаў Свердлоў». Для гэтай мэты спецыяльная экспедыцыя была камандыравана ў Рыгу. Работа вядзецца па заданню Камітэта па справах кінематаграфіі і ЦК кампартыі Латвіі.

Для Літоўскай ССР дубліруюцца на літоўскай мове фільмы «Ленін у 1918 годзе» і «Якаў Свердлоў». Работа ажыццяўляецца супрацоўнікамі кіностудыі ў Каўнасе.

НОВЫЯ КНІГІ

Дзяржаўнае выдавецтва пры СНК БССР (рэдакцыя палітычнай літаратуры) выдала літаратурны зборнік, прысвечаны XX-годдзю ЛКСМБ — «Пад сцягам партыі Леніна — Сталіна».

Зборнік адкрываецца вершам Я. Коласа — «Комсамольцам» Усе чатыры раздзелы —«Так пачыналася маладосць», «Мы гордыя славай сваіх перамог», «Навекі з'едналі народ беларускі», «Нядрэмна вартуем свае рубяжы» — расказваюць аб жыцці і дзейнасці комсамола Беларусі за 20 год яго існавання. Тут змешчаны вершы, апавяданні, нарысы беларускіх паэтаў, пісьменнікаў, журналістаў.

Кніга выдана ў лідэрынавай вокладцы і мае багатае мастацкае афармленне.

СПЛАЎ НА МАЛЫХ РЭКАХ БССР

На шматлікіх вышлавачных рэках БССР у асноўным закончан сплаў дзелавой драўніны. Запалкавым, фанерным, дрэваапрацоўчым прадпрыемствам і гарадскім паліўным аддзелам здана 1.092 тыс. кубаметраў лесаматэрыялаў.

Адпушчана 425 тыс. рублёў на правядзенне ў гэтым годзе днопаглыбляльных работ на малых рэках і каналах Пінскай, Вілейскай, Мінскай абласцей і на паляпшэнне сплаўных шляхоў рэспублікі.

Купальны сезон на мінскім возеры

Мінскае возера запаўняецца вадой. Узровень яе паднят ужо на паўтара метра. 22 чэрвеня ў 12 гадзін дня возера адкрыецца для шырокага карыстання. Пачнецца купальны сезон.

Праведзена значная работа па азеляненню тэрыторыі возера. Пасаджана 3.500 дрэваў, тысячы кустоў, разбіты газоны.

Выплата выйгрышаў

Сотні жыхароў Мінска штодзённа наведваюць ашчадныя касы горада і прад'яўляюць для аплаты аблігацыі пазыкі Трэцяй пяцігодкі (выпуск трэцяга года) на якія палі выйгрышы па першаму тыражу.

З 14 па 19 чэрвеня ашчадкасамі Мінска аплочана 3.228 выйгрышаў на суму 374 тысячы рублёў, у тым ліку 30 выйгрышаў па 500 і больш рублёў.

(БЕЛТА).

Выкананне плана торфзаводамі ГАЛОЎТОРФА НАРКАМАТА МЯСЦОВАЙ ПАЛІЎНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ БССР ЗА 19 ЧЭРВЕНЯ

(у процантах)

ЗАВОДЫ	Сутачнае заданне	Календарнае заданне
Чырвоны сцяг	100,6	84.0
Ім. Орджанікідзе	148,4	73,6
Ім. Даумана	90,0	75,5
Дукора	101,6	82,2
Радзічава	73,9	66.6
Міхававічы	105.9	93.3
Балбасава	103.0	107,7
Змяёўка	103,0	96,6
Свабода	84,6	66,3
Лукскае	139,0	107,9
Татарка	102.8	86,7
Новая Беларусь	100,0	88,5
Давыдаўка	87,1	92,0
Хвойны масток	106,2	107,8
Туголіца	83,3	63,7
Усяго	113,8	84,2
Асінторф	67,8	77,2

Паведамленне

22 чэрвеня, у 8 гадзін вечара ў Зялёным тэатры парка імені Горкага адбудзецца інтэрнацыянальны вечар, прысвечаны памяці Клары Цэткін з наступнай праграмай:

Даклад аб жыцці і рэвалюцыйнай дзейнасці Клары Цэткін,

Выступленні былых палітзняволеных.

Канцэрт.

Актыў МОПР білеты атрымлівае ў райкомах МОПР з 9 гадзін раніцы да 8 г. 30 м. вечара (пляц Волі, 23/2).

МІНГАРКОМ КП(б)Б.
МІНАБКОМ МОПР.

Адказны рэдактар М. К. АСТАПЕНКА.

ПА ЗАПРАШЭННЮ УПРАЎЛЕННЯ ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВАЎ ПРЫ СНК БССР У МІНСК НА ГАСТРОЛІ ПРЫЕХАЎ

МАСКОЎСКІ ОРДЗНАЎ ЛЕНІНА І ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА МАСТАЦКІ АКАДЭМІЧНЫ ТЭАТР СССР імені ГОРКАГА

Спектаклі ставяцца ў памяшканні АКРУГОВАГА ТЭАТРА ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

21 чэрвеня — МАЛЬЕР — ТАРЦЮФ

Пачатак роўна ў 8 гадзін вечара.

Памяшканне Першага Белдзяржрамтэатра. ГАСТРОЛІ АДЭСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УКРАІНСКАГА ТЭАТРА РЭВОЛЮЦЫІ. 21 чэрвеня — У СТЭПАХ УКРАІНЫ. Пачатак у 8 г. веч. Каса з 2 г. дня.

Кінотэатр „РОДИНА“. СЁННЯ, 21 чэрвеня, напярэдадні выхаднага дня ДАДАТКОВЫ НАЧНЫ СЕАНС. Пачатак у 12 г. 30 м. ночы. НА ЭКРАНЕ новы гукавы мастацкі фільм „ФРОНТАВЫЯ ПАДРУГІ“. НА ЭСТРАДЗЕ — КАНЦЭРТНАЕ ВЫСТУПЛЕННЕ ТЭА-ДЖАЗА. У ПРАГРАМЕ — куплеты, сцэнкі, аперэтачныя дуэты і інш. Пачатак канцэртнага выступлення ў 12 гадзін ночы.

БЕЛАРУСКАЯ ДЗЯРЖАЎНАЯ ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА СЦЯГА ФІЛАРМОНІЯ. КАНЦЭРТНЫ ЗАЛ (рог вул. Урыцкага і Карла Маркса 21/13, тэл. 24-750 і 22-755). 25 ЧЭРВЕНЯ ВЕЧАР АРТЫСТАЎ МАСКОЎСКАГА ОРДЭНАЎ ЛЕНІНА І ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА МАСТАЦКАГА АКАДЭМІЧНАГА ТЭАТРА СССР імені ГОРКАГА.

УДЗЕЛЬНІЧАЮЦЬ: народныя артысты Саюза ССР І. М. МАСКВІН, М. М. ТАРХАНАЎ; народныя артысты РСФСР О. Н. АНДРОЎСКАЯ, В. Л. ЕРШОЎ, А. П. ЗУЕВА, Л. М. КАРЭНЕВА; заслужаныя артысты РСФСР В. Д. БЕНДЗІНА, В. А. ВЕРБІЦКІ, А. П. КТОРАЎ, В. Н. ПАПОВА; артысты Т. Е. МІХЕЕВА, Е. Ф. СКУЛЬСКАЯ, А. Н. ЧЫСЛЯКОЎ.

УРЫЎКІ З П'ЕС: Горкі — «НА ДНЕ», Гогаль — «МЕРТВЫЯ ДУШЫ», МАЛЬЕР — «ТАРЦЮФ», Астроўскі — «ТАЛЕНТЫ І ПОКЛОННІКІ», Астроўскі — «ГРАЗА», Астроўскі — «БЯСПРЫДАНІЦА», Булгакоў — «ДНІ ТУРБІНЫХ», ЧЭХАЎ — «КАНІЦЕЛЬ» (інсцэніраваны расказ), Чэхаў — «ДОБРЫ КАНЕЦ» (інсцэніраваны расказ), Пушкін — «ПІКАВАЯ ДАМА» (чытанне), ТАЛСТОЙ — «ПАСЛЯ БАЛА» (чытанне).

Пачатак у 9 гадзін вечара. Білеты ў касе канцэртнага зала штодзённа з 12 да 2 і з 5 да 9 гадз. веч.

Памяшканне Дзяржаўнага яўрэйскага тэатра БССР. ГАСТРОЛІ ДЗЯРЖАЎНАГА ПОЛЬСКАГА ТЭАТРА БССР. 21 чэрвеня П. Бамаршэ ЖАНІЦЬБА ФІГАРО. Пастаноўка А. М. Венгерка. Пачатак у 8 г. веч. Білеты ў касе тэатра. Тэл. 24-122. 22/VI — Антымістычная трагедыя.

ДЗЯРЖЦЫРК (парк ім. Горкага, тэл. 22-725). СЁННЯ і штодзённа ВЯЛІКІЯ ЦЫРКАВЫЯ ПРАДСТАЎЛЕННІ ў трох аддзяленнях. Абноўленая праграма. Пачатак у 8 гадзін 30 мінут вечара. Каса адкрыта з 12 да 2 і з 5 да 9.30 вечара. Гарадскія касы з 12 да 6.30 веч. 22/VI — Дзённае прадстаўленне. Пачатак у 2 г. дня. Каса з 10 г. раніцы.

Кінотэатр «Чырвоная зорка». ТАНКЕР «ДЕРБЕНТ». Сеансы: 6, 7.30, 9.15 і 11.

Кінотэатр «Інтэрнацыянал». ДЗЯЎЧЫНА З ТАГО БЕРАГА.

Кінотэатр «РОДИНА». ФРОНТАВЫЯ ПАДРУГІ. Сеансы: 6, 7.40, 9.20 і 11.

Кінотэатр «Спартак» («Навіны дня»). З 4 да 9 г. веч. — 1. «СОЮЗКИНОЖУРНАЛ» № 50. 2. «СОВЕТСКОЕ ИСКУССТВО» № 3. Вечарам — «КАРМЕЛЮК». Пачатак у 9 і 11 г. веч.

Дзіцячы кінотэатр. Дзённыя сеансы ІВАН ГУДАЎ. Вячэрнія сеансы для дарослых МАКСІМ ГОРКІ.

АРГАНІЗУЙЦЕ МАСАВУЮ ЗАГАТОЎКУ ІВАВАЙ, ЛАЗОВАЙ І ЯЛОВАЙ КАРЫ і ЛІПАВАГА ЛУБУ для скурана-абутковай прамысловасці.

ЗНЯЦЦЕ ЛАЗОВАЙ КАРЫ рабіце толькі са зрубленага хлыста.

ЯЛОВУЮ КАРУ знімайце са зрубленай яловай драўніны.

СУШЫЦЕ КАРУ паветранай сушкай.

ЗАХОЎВАЙЦЕ знятую кару ад дажджоў.

ЗДАВАЙЦЕ КАРУ на склады райзагаў і сельпо спажывецкай кааперацыі ў неабмежаванай колькасці.

ДОБРАЯ КАРА І ЛУБ — матэрыял для выпрацоўкі высокаякаснага абутку і іншых скураных вырабаў.

ЧАС ЗНЯЦЦЯ КАРЫ — перыяд сокаруху, з мая да 15 ліпеня.

ЛЕСАРУБАЧНЫЯ БІЛЕТЫ МОЖНА АТРЫМАЦЬ У ЛЕСГАСАХ І Ў РАЙЛЕСГАСАХ, згодна пастановы СНК БССР.

ГАЛОЎСНАБЛЕГПРОМ БССР.

ПРАГРАМА РАДЫЕПЕРАДАЧ

23 ЧЭРВЕНЯ, ПАНЯДЗЕЛАК

Ст. РВ-10

00.07—Эстрадны канцэрт. 17.00—Перадача для дзяцей. М. Горкі — «Страсцімардасці» ў выкананні артыстаў МХАТ. 17.30—Інфармацыі. 17.45—Музыкальны антракт. 18.00—Артысты МХАТ ля мікрафона. 18.15—Песні баявых паходаў. 19.30—Канцэрт. Чайкоўскі—трыо. 20.00—Літаратурная перадача. 20.45—Гутарка: «Марская авіяцыя». 21.05—Сімфанічны канцэрт. Брамс — 4-я сімфонія, Ліст — прэлюды.

Ст. РВ-85

9.30—Папулярны канцэрт з твораў беларускіх кампазітараў. 17.30—Музыкальны слоўнік. 18.15—Перадача на тэму «Наша работа па лунінскаму метаду». 18.30—Канцэрт. Выступленне спявачкі Чахоўскай. 21.05—Літаратурна-музыкальная перадача на яўр. мове — «Міхаіл Юр'евіч Лермантаў». 21.35—Канцэрт. «Лермантаў у творчасці рускіх кампазітараў». 22.30—Эстрадны канцэрт.

24 ЧЭРВЕНЯ, АЎТОРАК

Ст. РВ-10

00.07—Артысты МХАТ ля мікрафона. 00.35—Канцэрт. 10.00—Перадача для дзяцей. 11.00—Лекцыя з цыкла «Усеагульная гісторыя»: «Рабаўладальніцкая дэмакратыя часу Перыкла і Пелапанеская вайна». 17.00—Перадача для піянераў і ст. школьнікаў. Лермантаў — «Беглец» у выкананні артыстаў МХАТ. 17.30—Музыкальны антракт. 17.45—Літаратурная перадача. 18.00—Інфармацыі. 18.15—Папулярны канцэрт. 19.30—Канцэрт з твораў Баха і Гендэля. 20.15—Лекцыя ў дапамогу вывучаючым марксізм-ленінізм: «БССР у перыяд індустрыялізацыі народнай гаспадаркі». 21.05—Другая перадача з цыкла «Жыццё Бетховена»: «Годы росквіту». 22.15—Выступленне салісткі Маскоўскай філармоніі Мілейкоўскай. 22.30—Трансляцыя з Рыгі.

Ст. РВ-85

17.30—Гутарка на польскай мове: «Служба ў Чырвонай Арміі — свяшчэнны абавязак грамадзян СССР». 18.15—Канцэрт беларускай народнай музыкі.

25 ЧЭРВЕНЯ, СЕРАДА

Ст. РВ-10

00.07—Мантаж оперы Дэліба — «Так сказаў кароль». 17.00—Перадача для мал. школьнікаў Журнал «Гарніст» № 8. 17.30—Інфармацыі. 17.45—Музыкальны антракт. 18.00—Артысты МХАТ ля мікрафона. 18.15—Канцэрт беларускай народнай музыкі. 19.30—Канцэрт. Тэматычная перадача «Лермантаў і Балакіраў». 20.15—Перадача аддзела партыйнай прапаганды. 21.05—Перадача для работнікаў прамысловасці і транспарта: «Год работы па-новаму».

Ст. РВ-85

17.30—Перадача для дзяцей на яўр. мове «Піянерскія навіны». 18.15—Выступленне загадчыка Баранавіцкага аблана: «Работа палітасветустаноў вобласці». 18.30—Песні аб пагранічніках.

ІНСТЫТУТ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ імені В. В. КУЙБЫШАВА АРГАНІЗУЕ для паступаючых КУРСЫ-КАНСУЛЬТАЦЫІ, тэрмінам з 25 чэрвеня да 1 жніўня.

На курсах навуковымі работнікамі інстытута вядуцца заняткі і даюцца кансультацыі па ўсіх прадметах, па якіх праводзяцца ўступныя экзамены.

Прыём заяў на курсы праводзіцца адначасова з прыёмам заяў аб паступленні ў інстытут — з 20 чэрвеня.

Іншагароднім, залічаным на курсы, прадастаўляецца інтэрнат.

Заявы аб паступленні ў інстытут і на курсы належыць накіроўваць па адрасу: горад Мінск, Універсітэцкі гарадок (супроць Дома ўрада). Інстытут народнай гаспадаркі імені В. В. Куйбышава.

ДЫРЭКЦЫЯ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Мінск, Совецкая 49. Тэлефоны: адказны рэдактар — 2-00-00 (камутатар): дадатковы — 102 прыёмная рэдактара — 2-13-52 намеснік адказнага рэдактара 2-51-88 адказны сакратар—2-24-12, намеснік адказнага сакратара — 2-13-53, сакратарыят — 2-08-30. Аддзелаў: загадчык партыйнага аддзела — 2-18-48 літработнікаў — 2-13-56, загадчык аддзела прапаганды і агітацыі—2-51-89, загадчык прамыслова-транспартнага аддзела—2-39-55, сельгасаддзел—2-13-99, пакой літработнікаў—2-13-60, аддзел рабселькораў і пісем працоўных — 2-18-85, заг. выдавецтва — 2-13-58 бухгалтэрыя выдавецтва і аддзел аб'яў — 2-08-44, выпускаючы— 2-47-68, карэктарская— 2-13-57.